

društvene obavijesti

Glasilo

HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE u Švicarskoj Br. 101, srpanj 2008.

prilog
**HRVATSKI
SVJETSKI KONGRES**

PRESTANIMO BITI SLUGE, BUDIMO HRVATI

Piše: Osvin Gaupp

**Nesreću nekom narodu mogu
drugi prouzročiti, ali za poniženje
snosi vlastitu odgovornost.**

Henry Thomas Buckle,
engleski povjesničar (1821-1862)

Gornji citat je bila jedna od misli vodilja mom članku "Ne smijemo zaboraviti generala Blaškića" u DO br. 89, siječanj 2001. Nisam političar koji računa sa slabim pamćenjem čitatelja, ne volim se ni ponavljati, ali ima tema na koje treba uvijek iznova upozoriti.

Sedam godina nakon članka o Blaškiću i promjena dviju vlada, gornja izreka je aktualnija nego ikada.

Stari Hrvati su bili državotvoran narod. U seobi od istoka prema zapadu i jugu, Hrvati su tamo, gdje su zastali, osnivali državu. Hrvati su bili ponosan narod, jer samo takav narod je državotvoran, sluganski narod ne osniva državu negu ju prodaje.

Nakon sječe hrvatskih velikana Zrinskog i Frankopana u Bečkom Novom Mjestu 30.04.1671. u hrvatskoj eliti ima sve više sluga stranim vladarima, a sve manje Hrvata u izvornom smislu riječi. A izgleda da se je taj sluganski soj po nekakvoj zakonitosti Darwina brže množio od ostalih Hrvata, drugačije se njihov današnji veliki broj ne može protumačiti.

Na svu sreću, ili migom Providnosti, u najkritičnijem povijesnom trenu imali smo Tuđmana, državotvorni hrvatski duh se na trenutak vratio i dogodilo se hrvatsko čudo. U najtežim mogućim okolnostima stvorena je hrvatska država. Međutim, danas opet u medijima i vladajućim strukturama dominira sluganski mentalitet. Te slugе pokorne,

nekad bečke, peštanske i beogradske, danas bruxelleske, ponašaju se uvijek na isti način: prema strancima ponizno, prema svojem narodu bahato.

Osim prije izbora. Onda je i ZERP neupitan, naravno samo do formiranja vlade. Kako se, za ime Božje, može tri puta izglasavati ZERP i tri puta povući ta odluka? Kakvu vjerodostojnost ima takva država? Mali Island je proglasio svoj ZERP prije nego je to međunarodno pravo uvedeno i nije se dao smesti od britanske ratne mornarice. A mi se uplašimo od malo galame Slovenije i Italije, koje su svoj ZERP proglasile, a nama ga osporavaju.

Taj dodvornički mentalitet djeluje destruktivno i na drugim poljima.

Na Thomsonovom koncertu u Zagrebu (vidi prilog na str. 8) našu jednog s ustaškom kapom među njih 120 tisuća i od toga hrvatski mediji naprave takovu aferu da se, izvana gledajući, stječe dojam da je pola Hrvatske neonacistički nastrojeno. Na dan koncerta donesena je sramotna presuda generalu Norcu. Thomson se je na nju osvrnuo izjavom: "Pozdravljam generala Norca. Molimo Boga za njega jer on proživljava teške trenutke". Ta izjava je prema hrvatskim medijima opasna za javni red i mir.

Nasuprot tome, jedan stranac daje pravu dijagnozu presude generalu Norcu: "... u nastojanju udovoljiti Bruxellesu..., Zagreb se izgubljena srca i pokajnički baca na koljena..." (vidi članak "Hrvatski mazohizam", str. 9).

Na europskom nogometnom prvenstvu UEFA kažnjava hrvatski nogometni savez zbog navodnog rasističkog ponašanja hrvatskih navijača. Na utakmici sa Turskom neki su pjevali "U boj u boj" iz opere Nikola Šubić Zrinski i dizali ruke u zrak. Naravno, opet su to Hrvati prijavili, jer tko u Europi zna za tu pjesmu. A da ne govorimo o tome kakve veze ta divna operna arija ima sa rasizmom?

Danas opet, zahvaljujući hrvatskim slugama, Hrvat ne smije reći da je Hrvat i hrvatski navijači bi trebali imati flaster na ustima i zavezane ruke na leđima.

Dva su uzroka za ovakovo ponašanje. Prvi je podanički mentalitet vlade, koja je spremna platiti svaku cijenu za

ulazak Hrvatske u EU. Problem je u tome što bi oporba bila još i gora. Drugi razlog je taj, da paranoično trubljenje o neoustaštvu služi starim jugokadrovima za zamagljivanje komunističkih zločina počinjenih na križnom putu i drugdje.

I u Švicarskoj bolujemo od iste bolesti. Tu se zabranjuje Thomsonov koncert, jer se zabrinuti hrvatski poznanici predsjednika Švicarske komisije protiv rasizma, koji je podnio zahtjev za zabranu koncerta, jasno distanciraju od pjevača Perkovića. Te poznanike je dobro upoznala i HKZ (vidi str. 25).

Drugi slučaj je reagiranje na novinsku vijest o smrti jednog Švicarca, koju su navodno prouzrokovala tri Hrvata. Odmah je uslijedila reakcija sa različitih hrvatskih mjesta sa praktički istom porukom: osumnjičeni se stavljaju na stup srama. Naravno, svi sa najboljim namjerama, pa i ne primjećuju da je reakcija u duhu tipično hrvatskog podaničkog mentaliteta sa porukom: *mi nismo takvi, mi smo Europejci i jasno se distanciramo od tih barbara*. Francuzi ili Englezi, o Amerikancima da i ne govorim, ne bi javno uopće reagirali nego bi u smislu zaštite vlastitog građanina uspostavili kontakt sa osumnjičenicima. A tko je sa hrvatske strane razgovarao sa od novina ožigosanim, utamničanim Hrvatima ili sa njihovim roditeljima? Nitko od njih nije ni pomislio da se i drugu stranu treba saslušati. To je mogao biti i nesretan slučaj, a ne brutalno umorstvo.

Nomen est omen, ime označuje, ali ime i obavezuje. Zvati se Hrvat obavezuje da se ponašamo u duhu imena, inače ga nismo zaslužili. Zato prestanimo biti slugе, budimo Hrvati.

Mi ne ugrožavamo nikoga, mi samo želimo loviti našu ribu u našem Jadranu!

Čak je srpski pjesnik Jovan Jovanović Zmaj 1883. god. priznao:

*Hrvat se ne bori da što otme kome
Čuva sveti oganj na ognjištu svome
I dok tako čini u najteži dan,
I Bog je i pravda na njegovoj stran*

SADRŽAJ

	STRANA		
Uvodnik	2	Reakcije čitatelja	18
Prigodna pjesma	3	Izložba Peje Kljaića	19
Originalna vijest prije 80 g.	4	Lesebrief zum Thema Gewalt	19
Ubojstvo u Narodnoj skupštini	4	Pave Čošković, sportski talent	20
Alojzije Stepinac mučenik...	5	Dječji karneval u Glisu	20
A. Stepinac - biografija	6	Dječja folklorna grupa Dragulj	21
Eh što im se povampire lica...	8	Sanja Kais, doktorica znanosti	22
Hrvatski mazohizam	9	Obljetnička zbirka pjesama	24
Hrvatski bal 2008	10	Zabrana Thompsona u CH	25
HGD Tamburice	11	HKZ se ograđuje	26
Otvoreno dječje igralište	12	Dan kultura u Vispu	26
HKZ u Vinkovcima	14	Euro08 i Hrvati u Vispu	27
godišnjice HKZ i Tamburice	15	Hrvatski svjetski kongres	28
Koncert i druženje	16	Uz 15-tu obljetnicu HSK CH/FL	29
		Potruga za identitetom	30
		Tko nas razumije...?	30
		Prilozi čitatelja - pjesme	31
		Nadopunjena statistika ...	32
		Prokletstvo spoznaje	32
		Iz svijeta tehnike	33
		Iz Švicarske	34
		Obavijesti	35
		<u>Naslovnica:</u>	
		otvorenje igrališta u Vinkovcima	
		<u>Poledina</u>	
		Umjetnik Pejo Kljaić	

U ožujku ove godine izašla je jedanaesta knjiga našega cijenjenog člana, Marijana Karabina. Obljetnička zbirka pjesama **Sedamdeset** donosi sedamdeset pjesama uz autorovih sedamdeset godina života i dvadeset godina prisutnosti u književnome stvaralaštvu.

Srdačno čestitamo!

MARIJAN KARABIN SEDAM DESET

GREHOTA

Oduvijek snalažljiv
naš čovjek je bio,
prostranstva i mora
za kruhom prevadio;
ali svoj identitet
sačuvati je znao,
generacijama
sebi vjeran ostao.

Sad pokoljenje novo
u pečalbu došlo,
desetljeće drugo
čak nije još ni prošlo,
a čovjek taj naš mali
sve strano veliča,
već s djetetom svojim
na tuđinskom on priča.

I sam nevješt znanju tome
žaljenja je vrijedan,
tko sa svojim pričat nezna
mora da je bijedan;
ma jest ružno rodu svome
baštinu ne dati,
al još veća je grehota
jezik svoj ne znati!

PRIJATELJ

U sreći i bogatstvu
njih ima i na pretek,
u tuži, siromaštvu -
reklo bi se – ni za lijek;
ti pogađaš, čitatelju,
riječ je o prijatelju.

I ja imah jednoga,
krv bih mu bio dao,
preboljeti ne mogoh
kada mi je slagao;
laž mi je otela toga,
zavist jednoga drugoga.

Prijatelj još se traži
koji istinu veli,
bez zavisti i laži
drugom dobro da želi;
Da li takav možda ti si,
prijatelju pravi, gdje si?

SLOŽNA BRAĆA

Zašto ljudi
uvijek nešto tajе
ko da za to
nagrada se daje?

Sad nemaju
što imaju,
sad imaju
što nemaju...

Ili nisu
ono što jesu
ili jesu
ono što nisu...

Sad ne znaju
što znaju,
sad znaju
što neznaju...

Jedan drugom
ljudi rado lažu
i, gle, u tom
- dobro se slažu!

HRVATSKA

Na zemljopisnoj karti
divim se obliku tvom,
najljepša u Europi
po položaju si svom;
zemljo najljepša, zemljo najdraža,
zemljo hrvatska!

Tvoj narod je morao
kroz povijest mudar biti
kad sebi je uspio
dom takav zadržati;
narode hrabri, narode slavni,
narode hrvatski!

Sve dok jezikom zboriš
kog svojim možeš zvati,
dok imenom se dičiš
rodom ne ćeš nestati;
ime najdraže, jezik najljepši,
ponos hrvatski!

Od Baranje do Istre,
Međimurja i Boke,
ljepote zemlje iste
drage naše Hrvatske;
zemljo najdraža, zemljo najljepša,
zemljo hrvatska!

SPOZNAJA

Kad doba života
sa sedam se dijeli
bar tucet te mjere
svi ljudi bi htjeli;
što bude više
nikoga ne muči,
za manje tek se
očajnik odluč.

Od prvih sedam
malo što još znamo,
drugih i trećih
rado se sjećamo;
o kasnijima brigu ne vodimo,
tek one pozne ponovno brojimo.

Ali rezultat
iz zbroja ne slijedi,
nijedan kalup
za život ne vrijedi;
mnogo je toga prerano, prekasno,
na svijetu ovom tek jedno je jasno:

Premalo - djeca smo bili,
predugo - znanja učili,
prerano - stari postali,
prekasno - život spoznali!

OBLJETNICA TRAGIČNOG DOGAĐAJA
ORIGINALNA VIJEST

20. lipnja 1928.

Suvremeni novinarski izvještaji, P.P.H.
str. 339 – 346, Josip Horvat - str. 342

Naš parlamentarni izvjestitelj u Beogradu, koji je sinoć doletio aeroplanom, bio je prisutan zločinu izvršenom sa strane radikalnog zastupnika Puniše Račića nad hrvatskim zastupnicima i ovako opisuje taj krvavi događaj:

Atmosfera odmah u početku današnje sjednice bila je neobično burna. Sjednica je počela negdje oko 10 s. i odmah se primjetila velika nervoza ne samo na licima narodnih poslanika nego i predsjednika Skupštine i ministara, koji su bili prisutni.

Poslije govora g. Pribičevića nastala je velika graja i lupa. Čuju se izrazi iz grupe vladinih poslanika: "Opozicija sprječava rad". Opozicioni poslanici revoltirani viču: "Nije istina. Vlada sprječava rad".

Dolazi do užasne lupe i nereda, te predsjednik prekida sjednicu. Poslije prekida dobiva riječ Puniša Račić na lično objašnjenje.

Nakon već opisanog incidenta, koji se dogodio za vrijeme govora Puniše Račića, u trenutku kada je Račić iz klupe na desnici došao na govornicu, mašio se rukom za džep gdje mu je stajao revolver i okrenuo se predsjedniku dr-u

Periću izjavivši mu: „Ako me vi ne zaštitite, sam ću se zaštititi“.

Nastaje velika graja, a Puniša Račić, koji tvrdi da ga je Pernar uvrijedio, viče: „Tko stane između mene i Pernara ubit ću ga!“ U tom momentu on je zbilja potegao revolver. Ministar Vujičić, koji sjedi iza njega u ministarskoj klupi, hvata ga za ruku u nakani da ga spriječi da puca. U istom momentu priskoči i Obradović, ali Račić fizički silno jak čovjek odgurne ruku Obradovića i strahoviti pucanj iz parabeluma odjeknuo je u dvorani. Prvi hitac pogodio je Pernara i to jedan centimetar iznad srca. Pernar se u tom momentu srušio na klupu, poslanik Grandža skače da zaštiti Stjepana Radića, Basariček preko stenografskog stola juri prema Radiću. Račić se munjevitom brzinom okreće i sa jednim metkom pogađa Basaričeka u slabine. Hitac je izašao na lijevu lopaticu. Basariček također odmah pada. Puniša Račić puca dalje sa stoličkom mirnoćom i pogađa poslanika Grandžu u ruku, koji je svojim tijelom štiti Stjepana Radića. Čim je Grandža pao, Radić je ostao nezaštićen u klupi, te Račić ispaljuje na njega hitac, koji ga pogađa u trbuh. Kad je to vidio Pavle Radić skače prema Puniši Račiću. Račić dobacuje nešto Pavlu Radiću, izgledalo je kao da mu kaže: "Tebe sam tražio!" Te sa petim metkom pogađa smrtonosno Pavla Radića i to jedan centimetar ispod srca. Pavle je odmah pao na zemlju.

Nakon toga potrcalo je nekoliko lije-

čnika poslanika i priskočilo u pomoć ranjenima. Stjepan Radić išao je neko vrijeme do hodnika sam, tu je posrnuo i srušio se, te su ga njegovi poslanici prvim autom prevezli u bolnicu. Ministri koji su bili u klupama, od koji su neki sagnuli glave pod klupe kao i veći dio poslanika ostali su zapanjeni, tako da je Puniša Račić nakon krvavog djela s revolverom u ruci išao iz Skupštine kroz ministarsku sobu. U skupštinskoj dvorani ostali su ležati Pavle Radić i Basariček, dok su ranjenici izneseni napolje. Grandža kojeg je rana jako bolila lagano je stenjao.

Basariček je ležao između stenografskog stola i prvih poslaničkih klupa. Odmah kraj njega ležao je Pavle Radić, prema malom izlazu koji dijeli ljevicu od desnice. Njega su poslanici SDK iznijeli u kola za spasavanje, a posljednji je iznesen Basariček, kod kojega je liječnik, koji je došao odmah iz bolnice mogao da konstatira samo smrt. Pavle Radić je ležao u dubokoj nesvjestici, te je iznesen u ambulantna kola i odvezen u bolnicu gdje je u 12,10 sati izdahnuo.

Stjepan Radić je odmah čim je u bolnicu prenesen operiran, te kako liječnici izjavljuju njegovo stanje nije teško i crijeva mu nisu povrijeđena. Jedino je opasnost obzirom na njegove godine da će ovakovu jednu tešku povredu dosta teško preboljeti. ■

**TRAGEDIJA HRVATSKOG
NARODA U SRPSKOJ
NARODNOJ SKUPŠTINI PRIJE 80
GODINA**

Ima samo jedna sloboda, a to je sloboda pojedinca, a sloboda naroda zbroj je sloboda tih pojedinaca.

U Hrvatskoj stoje sučelice dvije misli koje se bore i koje moraju da se bore do kraja: misao apsolutizma i misao demokratska. Pobjedit će kao svagda i svugdje svijet novi, misao slobodna, demokratska narodna! - Stjepan Radić

Prije točno osamdeset godina u jugoslavenskoj je skupštini izvršen atentat na hrvatske izaslanike u kojem je smrtno ranjen i Stjepan Radić. Ubojstvo je bilo najavljeno, pa je i Stjepan Radić o tome pisao na naslovnici *Doma*, ali vlast nije pokušala spriječiti atentatora, poslanika vodeće srpske Radikalne stranke Punišu Račića.

Na meti atentatora bilo je i cijelo vodstvo HSS-a u parlamentu. Na mjestu su ubijeni ideolog HSS-a Pavle Radić, urednik *Hrvatske zaštite* dr. Đuro Basariček, a ranjeni su Stjepan Radić, dr. Ivan Pernar i Ivan Grandža. Od dobitvenih rana Stjepan Radić umire u Zagrebu 8. kolovoza 1928. godine.

Atentat je bio udar na one hrvatske političare koji su se borili ne samo za hrvatske nacionalne interese, nego i za prava čovjeka, prava na slobodu izražavanja i slobodu novinstva.

Radić je bio političar i politički mislilac, te iskreni pacifista svoga vremena. Bio je protiv svih vrsta političkog nasilja,

kako revolucionarnog tako i ratnog. Nasilje je smatrao opravdanim samo u krajnjoj nuždi samoobrane. Pitao se međutim, kakav međunarodni sustav može osigurati trajni mir? „Kada svaki narod bude imao svoju političku kuću, državu ili nešto slično, kad se svaki narod iznutra preporodi i harmonizira, nastat će i sklad među narodima. ►

Čovječnost će postati jača od nacionalnosti.“ Radić vidi narode prirodno razdijeljene u veće „obitelji“, Slavene, Rome, Germane itd. „Mi Slaveni smo bogomdana avangarda mirovnog preporoda“, bio je uvjeren Radić. On navodi jednog francuskog pravnika koji kaže: „Slaveni bi već propali da ih nema tako mnogo; a propali bi zato jer je u njih čovječnost jača od narodnosti, humanizam razvijeniji od nacionalizma“.

Na kojim se to izvorima vrijednosti nadahnjivao Stjepan Radić u svom političkom i novinarskom radu? U svom „Političkom životopisu“ pisao je o djelima koja su najviše utjecala na njega te, između ostalih, navodi „Spis o slobodi“ što ga je napisao engleski filozof John Mill (1826. - 1873.). On je postavio temelje slobodarskoj teoriji na kojoj je izrasla suvremena teorija komuniciranja dvadesetog stoljeća. U programskom dokumentu *Hrvatske opozicije* 1902. (Radić je bio njihov tajnik), stoje zahtjevi: „da se donesu zakoni o slobodi

štampe, o zaštiti osobne slobode, domaćeg praga, listovne tajne i zaštite seljačkog posjeda“. Te suvremene europske ideje Radić razrađuje u *Obzoru* 3. prosinca 1902., u članku „Liberalizam“, u kojem popularizira ideje Emila Faqueta, francuskoga književnika i akademika. Radić ističe ideju da se država ne smije miješati u slobodu govora, udruživanja i štampe, te piše da „svaka zemlja koja te slobode nema, nosi u sebi klice propasti. Samo iz slobode govora i štampe, obučavanja i sudstva može se razviti napredak i sreća jednog naroda“. Zastupao je stajalište da se samo u javnoj raspravi mogu naći najbolja rješenja i da ne može biti nekih pitanja o kojima se ne bi smjelo javno raspravljati. Citirao je misao engleskog političara i povjesničara Johna Dalberga Actora da „svaka vlast korumpira, a apsolutna vlast apsolutno korumpira“. Zauzimao se za poštivanje mišljenja svakog pojedinca jer: „Nije narod jato gusaka koje sve jednako gaću“.

Njegova je stranka 26. lipnja 1921.

donijela Nacrt Ustava neutralne seljačke republike Hrvatske kojim se ukida smrtna kazna, teška tamnica i strogi zatvor. Vlast ne može zabraniti ni jedan sastanak ni skupštinu. Zauzimajući se za punu slobodu tiska, u Nacrtu ustava stoji: „Cenzura se ne smije nikako odrediti, a ni jedan list se ne može ni u kom slučaju obustaviti... Svi politički članci i bilješke i svi sastavci gdje se neko poimence spominje, moraju biti potpisani punim imenom i prezimenom. Za izdavanje novina nije potrebna oblasna dozvola... Za uvredu poštenja počinjenu tiskopisom ima se posebnim zakonom uvesti najkraći postupak“.

Atentat na zastupnike HSS-a u beogradskoj Skupštini 20. lipnja 1928. g. izvršen je u tijeku rasprave o korupciji, kriminalu u državnoj upravi i pljački Hrvatske u Kraljevini SHS. Raspravljalo se i o tajnim fondovima kojima je velikosrpski režim korumpirao političare, stranke i pojedine novine.

Priredila D. G. ■

110. OBLJETNICA ROĐENJA KARDINALA STEPINCA

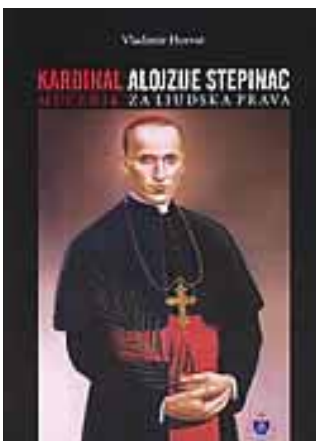
ALOJZIJE STEPINAC MUČENIK ZA LJUDSKA PRAVA

Doći će vrijeme kada će sve doći na vidjelo, i kada će se sve klevete i laži raskrinkati, i zato nas malo dira grožnja kojom se i zagrebački nadbiskup ubraja među ratne zločince - Kardinal Stepinac, 1945. na jednoj od svojih posljednjih misa

Povodom 110. obljetnice rođenja i 10. obljetnice beatifikacije kardinala Stepinca izdana je knjiga "Kardinal Alojzije Stepinac mučenik za ljudska prava" autora dr. Vladimira Horvata, kojega je HKZ ugostila 2000. godine kada je predstavila njegovu knjigu „Bartol Kašić – četiri stoljeća hrvatskog jezikoslovca“.

Najnovija knjiga oca Horvata ustvari je drugo, prošireno izdanje knjige koju je pod pseudonimom M. Landercy objavio još 1981. u Parizu pod naslovom "Le cardinal Stepinac martyr des droits de l'homme".

O. Vladimir Horvat bio je 80-tih godina voditelj hrvatske katoličke misije u Parizu. Tih su godina učestali napadi na Katoličku Crkvu među Hrvatima, posebno na nadbiskupa Stepinca i njegovog nasljednika zagrebačkog nadbiskupa Franju Kuharića, što je oca Horvata ponukalo da na francuskom napiše životopis Alojzija Stepinca i kratku povijest hrvatskog naroda. Taj je uradak odaslan na oko 600 adresa crkvenih veliko-

dostojnika diljem svijeta i nije ostao nezapažen. Poticaj za pisanje knjige dobio je čitajući i proučavajući djela o Stepincu franjevca Benigara, dominikanca Draguna, francuskog diplomata Pezeta i drugih. Vidio je kako se u Francuskoj Stepinca osuđuje. „Za njih je kardinal ratni zločinac, a on je zapravo mučenik za ljudska prava“, rekao je o. Horvat i stoga je odlučio napisati knjigu pod tim naslovom.

Posebno je zanimljiva malo poznata crtica iz biografije nadbiskupa Stepinca koju u knjizi otkriva o. Horvat. Naime, komunisti su Stepinca prvi puta uhitili 17. svibnja 1945. godine i držali ga u zatvoru do 3. lipnja kako ne bi doznao za Bleiburg i križne puteve, te alarmirao svijet.

Knjiga je po prvi puta predstavljena 6. lipnja 2008. godine u velikoj dvorani Rezidencije Družbe Isusove u Zagrebu. Izdavač: Meridijan, Samobor
Nakladnici: Župa Presvetog Trojstva, Krašić i Družba Braće Hrvatskog Zmaja. ■

POSJETITE MUZEJ KARDINALA ALOJZIJA STEPINCA

Muzej je utemeljen 1995. godine, ali je do sada bio u skučenom prostoru Nadbiskupskoga duhovnog stola, pa nije mogao primiti veće skupine posjetitelja.

U obnovljenoj kuli Nebojan (Kaptol 31), 10. studenog 2007. godine otvoren je novi muzej kardinala Alojzija Stepinca.

Izloženi eksponati u prvoj dvorani i kuli vezani su uz mučenički život kardinala Stepinca. U drugoj dvorani prikazano je kardinalovo djetinjstvo i mladenaštvo, njegova obitelj i svećenička karijera.

U sklopu muzeja smještena je multimedijalna dvorana i suvenirnica.

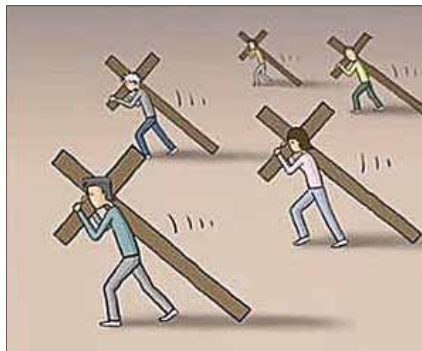
BIOGRAFIJA

Alojzije Viktor Stepinac rođen je 8. srpnja 1898. u Brezariću u župi Krašić, kao peto od osmero djece Josipa Stepinca i njegove druge žene Barbare (rođene Penić). Bila je to tipična seljačka obitelj marljivih težaka i pobožnih vjernika. Majka Barbara otkrila je svome sinu Alojziju, puno godina nakon njegovog zaređenja, kako se tajno zavjetovala da će triput tjedno postiti ako Bog Lojzeka (kako su od milja zvali maloga Stepinca) privede svećeničkom pozivu.

Završio je četiri razreda u mjesnoj osnovnoj školi, sa 11 godina u Zagrebu ide u klasičnu gimnaziju. Maturirao je 1916., a uoči 18-og rođendana pozvan je u austrougarsku vojsku. 29. lipnja je stupio u 96. Karlovački regiment i otišao na šestomjesečnu obuku u Rijeku. U 1. sv. ratu na talijanskoj fronti 1918. biva ranjen u nogu, te idućih pet mjeseci provodi kao zarobljenik u nekoliko talijanskih logora.

Austro-Ugarsko carstvo se raspada, car Karlo IV. razriješio je vojsku zakletve na vjernost. Rađale su se nove nacionalne države, u Zagrebu se formiralo Narodno vijeće, stvorena je Jugoslavenska legija, Stepinac se javio kao dobrovoljac i bio poslan u Solun. Demobilizirao se u proljeće 1919. Na nagovor oca upisao se na sveučilište, po svom izboru na agronomski fakultet kako bi poslije mogao pomagati na povelikom obiteljskom imanju. Studij napušta nakon prvog semestra, a otac mu povjerava brigu o jednom od najvećih obiteljskih posjeda u Kamenarevu. Tamo pristupa mjesnom ogranku Katoličke mladeži s kojom 1922. ide na međunarodni skup katoličke mladeži u Brnu (Češka). Na čelu skupine 1500 mladih Hrvata, nosi veliku hrvatsku zastavu.

Velečasni Josip Lončarić, bivši gimnazijski razrednik, uočio je Lojzeka kao neobičnog dječaka i mogućeg budućeg svećenika, pa ga u tome pravcu upućuje. U Đakovu na zboru *Orlova*, upoznaje Franju Šepera, mladića koji je upravo maturirao i spremao se poći u rimsko sjemenište, što je Lojzeku pomoglo da donese svoju odluku. Odlazi u Rim na Gregorijansko sveučilište kod isusovaca. Svojom je odlukom iznenadio roditelje. Majka je bila presretna, a otac nije protuslovio. U listopadu 1924. u svojoj 26-oj godini krenuo je u Rim gdje će provesti idućih 7 godina.

Zaređen je u jesen 1930. u crkvi sv. Petra Kazinija, a mladu je misu služio u crkvi Santa Maria Maggiore na blagdan Svih Svetih. U srpnju iduće godine položio je posljednje ispite i stekao naslov doktora teologije. Po povratku u zavičaj podnosi molbu da mu se dodjeli župa. No, nadbiskup Bauer ga dovodi u Zagreb i imenuje ga ceremonijarom. 25. studenog 1931. nadbiskup Bauer izdaje okružnicu o osnivanju Caritasa na području zagrebačke biskupije. Na čelo Caritasa postavlja Stepinca, koji se s oduševljenjem prihvaća posla. Jedna od njegovih prvih akcija bilo je otvaranje pučkih kuhinja i poticanje ljudi na davanje dobrovoljnih priloga.

Godine 1932. imenovan je nadbiskupom-koadjutorom. Nadbiskup Bauer je te godine navršio 80. godina, pa je bilo vrijeme potražiti njegovog nasljednika. Premda Stepinac nije dosegao kanoničku dob, imao je doktorat Gregorijanskog instituta i zbog toga je na njega Sveta stolica blagonaklono gledala. Kada je Stepinac saznao da će postati Bauerov nasljednik, rekao je kako misli da je zbog svoje mladosti neprikladan za taj posao. Monsinjur Pellegrinetti mu je tada odgovorio: „Budite mirni! Pogreška da ste mlad postaje svakim danom sve manja“. Stepinac je tada uzeo geslo *In Te, Domine, speravi* (U tebe se, Gospodine, uzdam).

12.04.1941., dva dana nakon uspostave Nezavisne Države Hrvatske, Stepinac je Slavku Kvaterniku čestitao, a 16. travnja ga je primio i Ante Pavelić. Oba ova posjeta zbila su se prije potpisivanja kapitulacije 17.04.1941. g. Već 22. svibnja Stepinac je prosvjedovao protiv odredbe da Židovi moraju nositi Davidovu zvijezdu na rukavu: „*Oduzeti svaku mogućnost opstanka članovima drugih naroda ili rasa i obilježiti ih žigom srama pitanje je čovječnosti i morala... ni ogrezli preljubnici niti bludnice nisu obilježeni vidljivim znakovima*“.

Nakon nasilnih pokršćavanja i masovnih likvidacija Stepinac piše Paveliću: „*Svaka upotreba sile može donijeti katastrofalne posljedice ugledu katoličke crkve. Potrebno je uzeti u obzir sve mogućnosti, čak i slučaj da Srbi iz prkosa odluče masovno prijeći na islam. Upravo zbog toga mislim da je nužno s osobitom pomnjom birati misionare koji će se poslati među Srbe, a ne povjeravati taj zadatak svećenicima ili redovnicima koji nisu razboriti i kojima bi u ruci bolje stajao revolver nego raspelo*“.

Vidjevši da nove vlasti ne mare za njegove prosvjede poslao je povjerljivu okružnicu svećenstvu: „*Kada dođu k vama osobe židovske ili pravoslavne vjeroispovijesti, koje se nalaze u smrtnoj opasnosti, pa zažele konvertirati na katolicizam, primite ih da spasite ljudske živote. Ne zahtijevajte od njih nikakvo specijalno vjersko znanje, jer pravoslavni su kršćani kao i mi, a židovska je vjera ona iz koje kršćanstvo vuče svoje korijene. Uloga je i zadaća kršćana u prvom redu spasiti ljude. Kada prođe ovo vrijeme ludila i divljaštva, ostat će u našoj crkvi oni koji budu konvertirali zbog uvjerenja, dok će se ostali, kada opasnost prijeđe, vratiti u svoju*“.

24.02.1943. Stepinac piše Paveliću: „*Sam jasenovački logor sramotna je mrlja na časti NDH, Poglavlniče! Onome tko me gleda kao svećenika i biskupa govorim s Kristom na križu: Oče, oprostí im jer ne znaju što čine... To je sramota za Hrvatsku*“.

31.10.1943. na jednoj propovijedi optužuje rasnu podjelu: „*Katolička Crkva ne pozna rasa koje gospoduju, i rasa koje robuju. Katolička Crkva pozna samo rase kao tvorevine Božje... Za nju je čovjek jednako Crnac iz centralne Afrike kao i Evropejac. Za nju je kralj u kraljevskoj palači upravo tako čovjek kao i zadnji siromah i Ciganin pod šatorom... Sistem strijeljanja talaca zbog* ▶

zločina kojemu se ne može otkriti krivca, poganski je sistem koji nikad nije urodio dobrim plodom...

U Zagrebu su partizanske snage mirno umarširale 8. 05.1945. g. Nakon što je Stepinac obznanio pastirsko pismo, koje se trebalo pročitati u svakoj crkvi, u kojem osuđuje neke poteze nove vlasti, došlo je do sukoba. Nakon toga partijski je tisak pojačao napade na Stepinca i biskupe, a uvredljivi natpisi osvanuli su na zidovima kuća u blizini dvora i katedrale dok su svećenici i redovnice doživljavali uvrede i zlostavljanja na ulicama.

Vatikanu je stiglo upozorenje da će Stepinac biti uhićen, jer da Jugoslavija ne može tolerirati građane koji su služili drugačijim interesima, stoga je najbolje da ga smijene. Vatikan je Stepincu poručio da ga neće smijeniti, ali odluku o tome što želi napraviti, prepušta njemu samome.

Protiv Stepinca je podignuta optužnica, a 18.09.1946. godine u 5,30 ujutro policajci su ušli u zgradu biskupije i priveli Stepinca. Optužen je da je pozdravio ustaške vođe dok se jugoslavenska vojska još borila s njemačkim i talijanskim snagama i pozvao svećenstvo da s njima surađuje; da je pretvorio tradicionalne crkvene svečanosti i procesije u političke manifestacije za Pavelića i služio misu svakog 10. travnja, na godišnjicu osnivanja NDH, a održao je i misu prilikom otvaranja ustaškog Sabora; da je izabrao za svoje zamjenike Vučetića i Cecelju poznate ustaške simpatizere; da je prihvatio i sakrio arhiv ministarstva vanjskih poslova NDH; da je podržavao ustaški otpor nakon oslobođenja zemlje i tako dalje.

Sudski proces je pokrenut, a presuda je donešena 11.10.1946. Proglašen je krivim po svim točkama optužnice. Dana 19. 10.1946. prebačen je u Lepoglavu, nekadašnji samostan koji je pretvoren u zatvor. Tu je proveo pet godina. Smješten je u posebno krilo za naročite zatvorenike koji su bili potpuno

odijeljeni od ostalih. Susjedna ćelija pretvorena je u kapelicu gdje je svaki dan služio misu. Godine 1947. majka Barbara vidjela ga je dvaput prije nego li je umrla, a Stepinčeva sestra Štefanija dolazila je redovno dvaput mjesečno donoseći mu knjige, rublje i druge potrepštine.

Iz zatvora je uvjetno pušten 5.12.51. i prebačen u Krašić gdje se nastanio kod župnika Vranekovića. Dani su mu tekli u čitanju, pisanju, molitvi i služenju misa. Ljeti se kupao u rijeci, a uživao je i u šetnjama, iako je bio pod stalnom prismotrom. Zdravlje mu nije bilo dobro, pa mu je liječnik savjetovao da ne provodi dugo vremena klečeći u nezagrijanoj crkvi. 29. 11.1952., na Dan Republike, Vatikan je objavio popis novih kardinala na kojemu je bilo i Stepinčevo ime. Godine 1953. dr Ludwig Heilmeyer, poznati hematolog iz Freiburga, dijagnosticirao je rijetku bolest krvi koja nastaje zbog stvaranja prevelikog broja crvenih krvnih zrnaca. Bolest se nije mogla obuzdati i 10. veljače 1960. kardinal Alojzije Stepinac je preminuo. U 14,15 minuta uspio je šapnuti *Fiat voluntas tua* (Budi volja tvoja), bolno je uzdahnulo tri-četiri puta i umro.

Nadbiskup-koadjutor Šeper naredio je da zvone sva zagrebačka zvona i da se na zvoncima istaknu crne zastave. Od državnog je službenika zatražio da se tijelo doveze u Zagreb i sahrani u kripti prvostolne crkve. Vlasti su to u prvi mah odbile, ali su se 12. veljače ipak predomisile. Stepinac je sahranjen u prvostolnoj crkvi u Zagrebu ispod glavnog oltara pokraj lijesa biskupa Maksimilijana Vrhovca, a u kripti se nalaze i tijela Petra i Ivana Antuna Zrinskog, Frana Krste Frakopana te Eugena Kvaternika. Pogrebni je obred završen pjevanjem pjesme *Ecce quomodo moritur iustus* (Evo kako umire pravednik)!

Priredila D. G.

Iskoristite križ za prelazak..

Moj je prekratak, ne mogu prijeći...

Svatko nosi svoj križ, težak, grub i neugodan, ali Gospodin je znao zašto ga je takvim napravio! Ne tražite lakši teret, već prihvatite nositi svoj križ.

KONCERT MARKA PERKOVIĆA
THOMPSONA U ZAGREBU

**EH ŠTO IM SE POVAMPIRE LICA
KAD SE VIJE NAŠA ŠAHOVNICA,
SVETA ZASTAVA...**

Piše Dunja Gaupp

Stihovi su to Thompsonove pjesme „Neka ni'ko ne dira u moj mali dio svemira“. U petak, 30. svibnja na Trgu Bana Josipa Jelačića u Zagrebu viorile su se naše zastave da ih je bilo milina vidjeti. Stoga me ne iznenađuje da neprijatelji Thompsona, odnosno slobodne i samostalne Hrvatske, nisu mogli sakriti svoja povampirena lica. Njihova piskaranja o „60 tisuća posjetitelja, antigrađanskoj dekadenciji, kakofoniji provincijalnih zvukova, Thompsonovom ustaškom happeningu“ i slično, izraz su njihovog straha od naroda koji nikako ne želi postati sluganski kao što su oni sami. Naroda koji se ne želi odreći svojih branitelja, generala i prvog Predsjednika.

„Kome su potrebne te učestale službene organizacije Thompsonovih nastupa na urbanim prostorima, za koje se predvidivo zna da će izazvati židovske i ine prosvjede i prikazati Hrvatsku kao fašistički psihološki azil?“ pita jedan „zabrinuti“ novinar i zaključuje: „Netko tu nastupa s teškim subverzivnim namjerama prema građanskim tradicionalistima i Europi namjerno baca rukavicu u lice“.

Tragikomično je koliko se neki navodno brinu što će o nama misliti Židovi, Srbi i Europa, dok istovremeno namjerno šire laži o hrvatskom narodu, Domovinskom ratu, Thompsonovim nastupima i njegovim pjesmama. Iako je Europa osudila komunizam kao zločinački, njih ni najmanje ne smeta kada se u Kumrovcu okupe „antifašisti“ u odorama režima u kojem su ljudi preko noći masovno nestajali, a kosti im se tek zadnjih godina otkrivaju po bezbrojnim masovnim grobnicama diljem Slovenije (one po Hrvatskoj još nisu došle na red biti otkrivene!). Nisu li takvi skupovi recidiv komunističkog happeninga? To što kazališni trg još uvijek nosi ime jednog od najvećih zločinaca, što se suđi onima koji su obranili Hrvatsku za navodne zločine u Domovinskom ratu, samo to se s punim pravom može nazvati subverzijom prema Hrvatskoj i bacanje rukavice u lice svakog Hrvata.

U petak, 30. svibnja ove godine bila sam ponosna na moj Zagreb i na sve koji su se odazvali pozivu Zbora braniteljskih udruga iz Domovinskog rata (njih 29) da zajedno proslave Dan branitelja grada Zagreba. Imala sam čast biti gost organizatora i s njima provesti čitavu večer. Već u 20 sati Trg je bio prepun ljudi, tako da sam se jedva pro-

bila do mjesta rezerviranog za organizatore i njihove goste među kojima je bila i majka Kata Šoljić, koja je, iako teško bolesna, ostala sve do kraja koncerta. Nisam vidjela ustaških znakova, niti čula provokacije na adresu Srba i Židova. Naprotiv, vidjela sam samo sretna i ozarena lica mladih i starih ljudi, koji su strpljivo čekali prestanak kiše i početak koncerta. A tih je bilo, prema mjerodavnim policijskim izvješćima, ne 60 nego 120 tisuća, a možda i više, jer su sve prilazne ulice bile jednako gusto popunjene kao i sam Trg.

Koncert je počeo pjesmom *Početak* (a ne *Čavoglave* kako su pisali navodno dobro informirani novinari), a onda je slijedila pjesma *Prijatelji* u čast svim braniteljima. *Pozdravljam hrvatske branitelje, invalide i obitelji poginulih, časnike i dočasnike. Posebno pozdravljam svećenike i časne sestre. Pozdravljam generala Mirka Norca. Molimo Boga za njega, jer on proživljava teške trenutke*, rekao je Thompson, te pozvao sve da se prisjete i daju počast prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu.

Kao pratnja pjesmi *Dolazak Hrvata*, na pozornicu su došli kršni momci iz po-

vijesne postrojbe Turopoljski banderij u prelijepim odorama. U rukama djece hrvatskih branitelja, obučene u majice Zbora braniteljskih udruga, zavijorile su se hrvatske zastave, a djeca su pjevala refren iz pjesme *Neka ni'ko ne dira u moj mali dio svemira*. Članovi KUD-a Turopolje otplesali su kolo iz „Ere s onoga svijeta“ u pjesmi *Geni kameni*. Publika je pjevala zajedno s Thompsonom svaku njegovu pjesmu, istovremeno mašući zastavama. U jednom je trenutku Thompson upitao: *Jesu li ovo nacisti ili domoljubi?* Odgovor je bio gromoglasni pljesak! Thompson se zahvalio i gradonačelniku Zagreba Milanu Bandiću, koji nije popustio pritiscima i zahtjevima da zabrani koncert, već je poručio organizatorima: „Dečki, svom dušom i tijelom sam uz vas!“.

Cijela je večer bila uistinu odlično organizirana, nije bilo nikakvih incidenata. Ljudi su bili oduševljeni, pa su po završetku koncerta odlazili zadovoljnih lica i prepuni lijepih dojmova. Bio je to spektakl koji će se još dugo pamtititi!

Thompsonov koncert bio je završnica vrlo uspješnog tjedna obilježavanja Dana branitelja koji je trajao od 25. do 30. svibnja. Održane su tribine i okrugli stol o ulozi građana Zagreba u Domovinskom ratu i problemima branitelja s PTSP-om, športska natjecanja za invalide u različitim disciplinama, cjelodnevno druženje branitelja s građanima Zagreba. U velikom šatoru na Trgu bana Josipa Jelačića bila je postavljena prodajna izložba knjiga, fotografija, video i dokumentarnih filmova, te zastava ratnih postrojbi i znakovlja. Kod Zida boli na Mirogoju položeni su vijenci i zapaljene svijeće. Održane su svečana akademija „Zajedno istinom protiv zaborava“, prijam kod gradonačelnika Bandića svih zapovjednika zagrebačkih ratnih postrojba i predstavnika braniteljskih udruga, misa zadušnica za sve poginule branitelje i koncert Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem maestra Vjekoslava Šuteja.

Predsjednik Zbora BUDRGZ, Ratko Dragović Klek, zahvalio se svima koji su pridonijeli uspjehu ove manifestacije, a završio riječima: „Sa glavnog trga svih Hrvata – sa Trga bana Josipa Jelačića odasлана je poruka ljubavi i dobra. Dobro je jače od zla, dobro će pobijediti!“

Nakon što sam tih dana vidjela i osjetila da je naboj ljubavi za Domovinu u srcu hrvatskog čovjeka sveprisutan i ništa manji nego prije 17 godina, vjerujem u pobjedu dobra nad zlim, usprkos svih budaja, zurofa, pupovaca, mesića i njima sličnima. ■

POVODOM OSUDE GENERALA
MIRKA NORCA

HRVATSKI MAZOHIZAM

Christophe Dolbeau, 13. lipnja 2008.

30. svibnja 2008. zagrebački sud je osudio umirovljenog generala Mirka Norca (41), heroja obrane Gospića i simbolični lik rata za neovisnost na 7 godina zatvora za „ratne zločine“. Ta se kazna nadovezuje na 12 godina zatvora na koje je general osuđen 2003. Nakon što se s 23 godine javio u protu-terorističku postrojbu MUP-a, zapažen na različitima u Plitvicama, Pakracu i Gospiću,

mladi časnik se istaknuo u Lici tijekom odlučujućih operacija koje su zaustavile Jugoslavensku vojsku u odcjepljenju hrvatskog teritorija. Uskoro je postavljen na čelo gardijske brigade i promoviran u pukovnika čime postaje najmlađi časnik Hrvatske vojske. Mirko Norac sa zanosom sudjeluje u operaciji Maslenica (1993.) u kojoj je teško povrijeđen od mine. 1994. je promoviran u čin brigadira, te sudjeluje još i u operaciji Oluja za oslobađanje tzv. „Krajine“. Postaje general i povjerava mu se zapovjedništvo u Zbornom području Knin.

Kao što je njegov uspon bio munjevit, jednako će biti i pad. Godine 2000. hrvatska politika se mijenja, naime iz svega u svašta: u nastojanju udovoljiti Bruxellesu po svaku cijenu, te ugrabiti pomoćno sjedalo za europskim stolom, Zagreb se izgubljena srca i pokajnički baca na koljena. Mjesto da ponosno slavi svoje spasitelje i jasno i glasno odbrusi istinu o svom ratu, Republika Hrvatska, naprotiv, gubi solidarnost, blati ga i odriče se svojih ratnih legendi.

Nakon razdoblja nacionalnog samoodređenja, slijedi razdoblje odricanja i samobičevanja. Cilj je uvjeriti Europljane kako Hrvatska duboko žali što se trebala odcijepiti, koliko se srami što se morala boriti za obranu svog suvereniteta i kako u biti nije ništa bolja od svojih agresora!

Glavne žrtve tog spektakularnog zaokreta su naravno najčasniji vojnici kako bi *mea culpa* izgledao tim više uvjerljiv. Na prvoj crti žrtvenika, odmah do Ante Gotovine, pojavljuje se dakle Mirko Norac s kojim će se zabaviti „hrvatsko pravosuđe“ i jednim udarcem napraviti od njega bandita, a potom ga kazniti za primjer.

Prije 7 godina 150.000 prosvjednika, skupa s brojnim zastupnicima, okupilo se u Splitu kako bi slavili generala, tražili obustavljanje progona protiv njega i ukorili gubitničke kukavice na vlasti. Ne može se reći da je od toga bilo kakve koristi. Među političkim čelnicima koji su nazočili tom skupu, zapažen je bio Ivo Sanader, isti onaj koji će si kasnije čestitati za uhićenje Gotovine, i koji je sada na poziciji premijera...

Političari uvijek jako paze kako ne bi komentirali odluku suda... Služanstvo, kukavičluk, izdaja, lažna prisega – najveći krivac nedvojbeno nije onaj što se nalazi iza rešetaka. ■

Prof. Christophe Dolbeau

francuski književnik koji živi i radi u Lyonu, Francuska. Autor je brojnih literarnih članaka i knjiga. Surađuje sa književnim listovima, mjesečnikom *Ecrits de Paris* i tjednikom *Rivarol*. Između ostalog objavio je: *Croatie*.

34. HRVATSKI BAL 2008

Hrvatska kulturna zajednica je tokom svoga postojanja prolazila kroz manje ili više pozitivna razdoblja, čak i prilično krizna, što se odražavalo i na uspješnost priredaba koje je organizirala, pa tako i na Hrvatski bal.

26. siječnja 2008. godine održan je 34. Hrvatski bal, za koji se slobodno može reći da je bio uspješan i time osigurao organizaciju slijedećega, jubilarnog, za godinu dana.

Vrata su otvorena u 19.00 sati, a u predvorju dvorane, oko apero stolova, već se okupio lijepi broj uzvanika. Čavrljalo se u manjim skupinama, pozdravljali su se stari prijatelji, upoznavao se sa novim licima, a dobro raspoloženje je raslo svakim stiskom ruke.

U 20.15 h na pozornicu je izašao dopredsjednik HKZ, Tomica Kukalj. Poželio je dobrodošlicu članovima i prijateljima HKZ, a posebna dobrodošlica upućena je gospodinu konzulu iz Berna, Slavku Lipnjaku i njegovoj supruzi, te ruskim i švicarskim prijateljima. Najavio je nastup *Duo JukeBox* iz Zuericha i Kulturno umjetničkog društva *Tamburica* iz Austrije, preporučio dvije mlade dame, Marinu i Ivanu, koje će prodavati tombolu i najavio mogućnost razgledanja i kupnje izabranih slika hrvatske nai-ve. Potom je pozvao na pozornicu predsjednika Zajednice da svečano otvori Hrvatski bal.

Predsjednik HKZ, prof. Ivan Matarić, izrazio je svoje zadovoljstvo prisustvom lijepog broja članova i prijatelja, te ljudi koji su ove godine po prvi puta na Hrvatskom balu. Svima je zaželio dobru zabavu, a *Duo JukeBox* zamolio da zasviraju hrvatsku himnu za zvanično otvorenje Hrvatskog bala.

Tokom serviranja i konzumiranja prva tri jela, posjetitelji su uživali u odličnoj glazbi *Duo JukeBox*, a neki su i zaplesali. Potom su nastupili glazbenici *Tamburice* sa prvim blokom svoga nastupa. Predsjednica *Tamburice*, Antonia Sigur Brdarić u svom je pozdravnom

govoru predstavila društvo, a onda su, pod dirigentskom palicom glazbene voditeljice Marcele Sigur Matić, u svečanim crnim haljinama i odijelima, izveli klasične skladbe hrvatskih opera i opereta. Buran pljesak poslije svake izvedene arije jasno je izražavao oduševljenje publike.

Tijekom glavnog jela i deserta, ponovno je svirao *JukeBox*, a zvuci valcera izvukli su na plesni podij i one manje revne plesače.

Pred kraj večeri, *Tamburica* je nastupila još jednom, ovaj puta u narodnim nošnjama. Cijelim nizom pjesama provela nas je diljem naše domovine, od sjevera, preko juga i istoka, opet do zagrebačke okolice. I tako, po lojtrici gor i po lojtrici dol, stigismo na kraj, ali samo do slijedećeg 35. Hrvatskog bala u siječnju iduće godine, na kojega vas već sada srdačno pozivamo. ■

ŠALJIVI PJESNIČKI KOMENTAR O HRVATSKOM BALU

SA HRVATSKOG BALU, STAROM PRIJATELJU

Piše: Pejo Kljajić

Ja hoooj Don Žujan, da nisi možda uzrujan! Živi vi meni i zdravi bili, na posao sutra odmorni i čili.

Ponedjeljak može biti i težak dan, ako si vikendom pio, pa si mamuran. Subotu večer ja i moja Ljube krenuli u navalu, tako se nađosmo na Hrvatskom balu.

Tu se igralo pjevalo i pilo, mogu ti reći lijepo nam je bilo. Ulaznica sa večerom i pićem bila je sto franji, glazba i ples, iznos ne može biti manji. Bilo bi zaista glupo, kad bih rekao da je skupo.

A još, da mi Bog oprosti, tu su bili samo ugledni gosti. Svi odreda koji su tu bili, svi su oni pozivnicu dobili. Umjetnici, političari, biznismeni i još koji svat, pa čak bješe iz Berna Hrvatski konzulat.

Bili su tu i ugledni Švicerci, a bogme i bogati ruski maheri. Bilo je lijepo prava gušta, *Tamburica* Austrijsko-hrvatskog društva. A još bih ti i ovo reko: šampanjac je kao potok teko. Bilo je brate kao iz bajke čar, sa takvom elitom biti nije mala stvar.

I ja ti shvatih, evo prave mi prilike, podijelim ulaznice da dođu vidjeti moje slike. Obećao sam doći će mnogi, nemogu birati, Austrijanac reče doći će besplatno svirati. Galerija je mala dali će svi stati moći, obeća čak i Hrvatski konzul da će doći.

Svakog dana događaju se čuda, da ih i zapaziš sreća je luda. Glazba je svirala do rano u noć, a potom smo morali svi kući poč. I sada Vam eto laku noć.... Mir i dobro ■

POZDRAVNA RIJEČ PREDSEDNICE
HRVATSKOG GLAZBENOG DRUŠTVA
TAMBURICA
GOSPOĐE ANTONIE SIGUR BRDARIĆ

Štovani gosti, prijatelji HKZ!

U ime HGD Tamburica zahvaljujem se na pozivu za ovogodišnji bal HKZ. Bila nam je čast kao kolektivnom članu HKZ odazvati se Vašem pozivu. HGD Tamburica postoji i djeluje već 30 godina na ovom području. Dozvolite da vam se predstavimo:

Dominik – prva bisernica – u 11. mj. je postao tata njegove druge kćerke.

Benjamin – prvi brač – student je medicine u posljednjoj godini i sin našeg dugogodišnjeg predsjednika Dr. Mato Maroševića.

Damir – prvi brač, maturant više tehničke škole

Oni već 15 godina sviraju sa nama.

Katarina – drugi brač i **Ana** – drugi brač, sviraju sa nama 13 godina.

Nikola – čelović – suprug je naše dirigentice, pa je pod slatkim pritiskom počeo prije 8 godina svirati.

Rudi – čelović i **Josip** – berda, suosnivači su Tamburice i već 30 godina dijele njenu sudbinu, oni su naš jaki fundament

Damir – bugarija – prof. više teh. škole i **Jasna** – bugarija – pro. više teh. škole, sviraju s nama oko 2 godine.

Marcela je naša muzička voditeljica – ona piše aranžmane i dirigira orkestar i još puno toga radi za nas.

Moja sestra i ja smo u društvu od daleke 1982. i već se 15 godina trudimo voditi i očuvati društvo.

Maria i **Martin** – večeras nisu s nama iz studentski razloga, a **Andrea** zato što je postala mama. Sretni smo što se možemo pohvaliti sa čak dvije mlade grupe:

Manuela, **Kroatiana** i **Manuela** – sviraju crkvene pjesme s nama.

Antonia, **Lidija**, **Sarah**, **Matias Marko** i **Ivan** – marljivo vježbaju.

U listopadu prošle godine pretrpili smo veliki gubitak. Umro je naš suosnivač i pjevač Dinko Toplek. Fali nama na veliko kao član, svirač i prijatelj. Nosimo ga u srcu na svakom nastupu. Njemu u čast imamo dvije pjesme iz Međimurja u našem večerašnjem programu.

Kako sam uvodno već spomenula, **HGD Tamburica** slavi ove godine 30 godina postojanja i djelovanja. **Tamburica** je aktivno društvo s 20 – 30 nastupa godišnje i s bogatim repertoarom. Ove godine sudjelujemo na velikoj fešti „Unser aller Ländle“ u Vorarlbergu, koja traje tri dana. Potruditi ćemo se reprezentirati Hrvatsku i hrvatsko na najbolji način. Takvih nastupa ćemo ove godine imati nekoliko. Zato nam je i dalje cilj obnoviti i kompletirati naše nošnje i instrumente.

Tamburica je bio prvi orkestar koji je božićne i crkvene pjesme aranžirao i

svirao izvan Hrvatske. Mi imamo posebne aranžmane, koji su vrijedni da budu snimljeni na CD. Želimo napraviti CD s našim božićnim i crkvenim pjesmama i za to tražimo još sponzore. Možda će Vas naše večerašnje pjesme ponukati da budete naš sponzor. I malim iznosom pomogli bi nam u ostvarenju našeg cilja.

Kako ćete vidjeti u daljnjem programu, mi ne sviramo novo komponirane pjesme, nego samo izvorne pjesme i melodije. Trudimo se uvijek hrvatsku kulturu prikazati na najbolji način, ne samo našim Hrvatima druge i treće

generacije, nego i našim austrijskim i švicarskim prijateljima. Iz tog razloga smo naš koncertni repertoar proširili sa djelovima hrvatskih opera kao *U boj, u boj* i *Ero s onog svijeta*.

Da bi pokazali raznolikost našeg programa svirati ćemo prvi dio programa u svečanom obliku, a u drugom dijelu Vas vodimo kroz Lijepu našu u lijepim šestinskim nošnjama. Nju smo izabrali zato što je to nošnja našeg glavnog grada – Zagreba. ■

REZULTAT HUMANITARNE AKCIJE
"PAZI, NE GAZI" U RIJEČI I SLICI

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA IZ ŠVICARSKJE DAROVALA DJECI IGRALIŠTE U KOLODVOR KVARTU

U okviru projekta Gradskog društva Crvenog križa Vinkovci "Igralište za djecu u minama okruženim mjestima" u parku u Ulici Andrije Hebranga u Vinkovcima 24. svibnja 2008. svečano je otvoreno dječje igralište, opremljeno veselim bojama obojanim toboganom, njihaljkama, klackalicom, vrtuljkom, piramidom, tunelskim penjalicama i klupama za sjedenje. Dar je to Hrvatske kulturne zajednice iz Švicarske čiji su predstavnici prof. Ivan Matarić, bračni par Dunja i Osvin Gaupp i Franjica Kos uveličali svečanost otvaranja.

Cilj projekta vinkovačkih humanitaraca je zaštititi život i zdravlje djece, educirati ih o opasnostima od mina i u konačnici darovati im lijepo uređeno mjesto za sigurnu igru unatoč minskom okruženju. Kao što je poznato od ukupno 81,2 km² minski sumnjivih površina koje kriju više od 44.000 mina, na katastarskom području Grada Vinkovaca sedamnaest godina nakon početka rata i deset godina nakon završetka rata nalazi se još uvijek zastrašujućih 8,7 km² minskih površina.

Lokacija ovog igrališta izabrana je zbog blizine minskih polja postavljenih uz nekadašnju crtu bojišta na sjevernim prilazima Vinkovcima, od Borinaca, preko Žankovca do Slavije gdje žive djeca koja idu u Osnovnu školu Vladimira Nazora, pa je zbog toga i prateći program svečanog otvaranja održan u do posljednjeg mjesta ispunjenom predvorju te škole.

Posebni gosti bili su voditelj Hrvatske matice iseljenika Podružnica Vukovar Silvio Jergović i predstavnici Hrvata iz dijaspor, Domagoj Ante Petrić, povratnik iz Argentine, i Đorđe Čović, predstavnik Demokratske zajednice Hrvata iz Subotice.

Uvodnu pjesmu *Pozor, mine!* izveo je zbor *Angelus* iz Zagreba pod ravnanjem prof. Paule Fabinger Orešković, a edukativnu predstavu *Ne, ne. MI - NE!* izveli su glumci Kazališta *Daska* iz

Posveta i svečano otvorenje

Siska. Svojim nastupom djecu su razveselili i članovi glazbene sekcije Mladeži Crvenog križa.

Predsjednik GDCK Vinkovci doc. dr. sc. Dražen Švagelj zahvalio je donatorima što su prepoznali vrijednost ovog projekta i priključili se zaista respektabilnom nizu donatora koji su do sada omogućili sigurnu igru djeci u čak 37 mjesta.

Predsjednik HKZ iz Švicarske prof. Ivan Matarić je rekao da su s velikom radošću u Švicarskoj organizirali niz akcija kojima su prikupljali sredstva za igralište i da će i nadalje pomagati.

U ime grada Vinkovaca donatorima su zahvalili Mandica Sanković, pročelnica Ureda za komunalne djelatnosti i Zdenko Rečić, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti. Grad Vinkovci se također uključio u ovogodišnju akciju *Zajedno za djecu Vinkovaca*, pa će uskoro svoja igrališta dobiti i djeca na Borincima, Slaviji i drugim dijelovima grada. Na svoj način, razigranim plesnim, glazbenim, baletnim i folklornim nastupom donatorima su najljepši način zahvalila djeca pod vodstvom učiteljica Dajane Blažanović, Jelice Tomić, Zdenke Pezer, Slavice Astaloš i Nade Brdar, koje su zajedno s učenicima

uložile puno truda provodeći likovne radionice o opasnostima od mina i aranžirajući prostor škole za svečanost otvorenja. Ravnatelj OŠ Vladimira Nazora, koja je po mnogo čemu među najboljima u županiji, prof. Damir Burić uručio je donatorima simbolične darove, likovne radove učenika ove škole.

Blagoslov igrališta obavio je župni vikar vlč. Tomislav Čurić, a svečanim presijecanjem vrpce prof. Ivan Matarić i Dunja Gaupp su djeci igralište prepustili na upotrebu.

Poprištem najtežih ratnih zbivanja od Male Bosne, Cerića i Nuštra do Vukovara goste su u popodnevnim satima proveli Silvio Jergović i Branko Tomić. Na Ovčari, mjestu najvećeg ratnog zločina u Europi nakon Drugog svjetskog rata, izaslanstvo Hrvatske kulturne zajednice iz Švicarske položilo je vijenac, a zbor *Angelus* otpjevao *Ave Maria* u počast svima koji su za slobodnu Hrvatsku dali svoj život.

Piše Vinkovački list ■

Svima koji su svojom novčanom i drugim potporom omogućili ostvarenje ovoga projekta, srdačno Hvala!
Upravni odbor HKZ

Svi zajedno sa zborom *Angelus* iz Zagreba

Ulaz u školu V. Nazora mora biti čist i lijep kad nam dođu gosti!!

**TU NE MORAŠ
VIŠE PAZITI,
MOŽEŠ
SLOBODNO
GAZITI !**

Igralište u gradnji

I najmanji hoće reći hvala

Glazbena sekcija mladeži Crvenog križa Vinkovci

Leptirići veselo lete...

patuljci u bezbrižnom plesu...

i kolo se može zaplesati...

a može i cha-cha-cha, jer više nema MINA!

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA U
HUMANITARNOJ POSJETI VINKOVCI, VUKOVARU I OVČARI 24.05.2008.

SLAVONSKA JE DUŠA ŠIROKA KAO NJIHOVE RAVNICE

Nakon četiri godine ponovno smo tu, u Vinkovcima i Vukovaru, u prelijepoj Slavoniji. Radost ponovnog susreta je velika, a vremena premalo da jedni drugima ispričamo što se novoga zbilo u to vrijeme.

Branko Tomić, iz Crvenog križa Vinkovci, glavni je organizator otvorenja dječjeg igrališta i naš domaćin toga dana. Program koji nam je priredio, bogat je iznenađenjima i dirljiv do suza.

U osnovnoj školi V. Nazor dočekala su nas djeca, učiteljice i ravnatelj škole Damir Burić. Pozdravljaju nas i dr. Dražen Švagelj, Silvio Jergović, Domagoj Ante Petrić, tu su već bile i djevojke zbora Angelus iz Zagreba sa svojom voditeljicom i dirigenticom Paulom Fabinger Orešković.

Djeca nam pokazuju što su naučila i pripremila posebno za ovu prigodu. Tu su igrokazi, ples, pjesma, divni kostimi, razdragana lica i puno, puno gledatelja u okićenoj auli škole. A sve zbog i za nas! I na kraju još i prelijepi dječji likovni radovi za svakoga od nas posebno. Ostajemo bez riječi. Na tome velikom trudu, od srca hvala učiteljicama Dajani, Jelici, Zdenki, Slavici, Nadi... Skromnim darovima zahvaljujemo se svima i odlazimo do igrališta koje su djeca iz okolnih kuća već prisvojila i prije zvaničnog otvorenja. Raduje nas veliki broj djece i njihovo vidljivo zadovoljstvo i veselje.

Iz Vinkovaca nas Branko, posebno za goste organiziranim autobusom, vozi u Vukovar gdje nas već čeka fra Zlatko Špehar, gvardijan vukovarski. Crkva je u istom stanju kao prije četiri godine, a u crkvi grupa hodočasnika iz Hercego-

vine. Fra Zlatko ne može odoljeti izazovu i poziva I. Matarića da sjedne za orgulje koje je HKZ darovala i odsvira nešto po svome izboru. Ustvari nam se žuri, ali prijatelja ne možemo odbiti. Nakon nekoliko minuta uživanja u zvucima orgulja, požurismo van. Hoćemo se oprostiti, ali fra Zlatko se prisjetio da nam ima ipak nešto novoga pokazati. Vodi nas do nove biblioteke koju upravo prikuplja i uređuje. U jednom uglu, na masivnim hrastovim policama piše "Ranjene knjige Vukovara". Fra Zlatko nam pokazuje knjige izrešetane metcima koji su vjerojatno bili namijenjeni ljudima, ali eto, pogodili su knjige. Ne znajući za njihovu vrijednost, ostavili su ih ležati razasute po ruševinama.

Opraštamo se od fra Zlatka i odlazimo prema Ovčari, ali se prije toga zastavljamo kod Memorijalnog muzeja napravljenog u hangaru u kojem su bili zatvoreni i mučeni naši branitelji. Dokumenti, ključevi, iskaznice, satovi i druge sitnice pronađene u masovnoj grobnici, nijemo svjedoče o okrutnosti srpskog

okupatora, a sa zidova nas gledaju za-u-vijek ugasle oči hrabrih Hrvata.

Stižemo na Ovčaru. U ime HKZ i njenih članova polažemo vijenac ispred spomenika, palimo svijeću i molimo za duše pogubljenih branitelja, nakon čega su djevojke zbora Angelus zapjevale Ave Maria.

Naš domaćin Branko Tomić planirao je i posjetu gradskom groblju Vukovar, no nažalost, zbog pomanjkanja vremena to nije bilo moguće ostvariti. I ručak se, iz istog razloga, pretvorio u večeru. Da smo ogladnjeli, primjetili smo tek kada smo zauzeli mjesta u restoranu i kada su neodoljivo zamirila domaća jela, kojih je bilo u izobilju - po dobrom slavonskom običaju.

Naporan i utiscima bogat dan bližio se kraju. Bilo je prelijepo! Hvala direkto-ru škole V. Nazor, učiteljicama i djeci. Posebno hvala Hrvatskom crvenom križu Vinkovci i naravno, Branku Tomiću, najvećem "krivcu" za akciju "Pazi, ne gazi". ■

POVODOM 35. ROĐENDANA

Ovim malim tekstom želio bih se zahvaliti generacijama Zajedničara koji su udrugu i nas kroz dugih 35. godina podupirali i još to čine, odazivali se na književne večeri, Hrvatske balove, pisali tekstove za Društvene obavijesti, pomagale nas članarinom i dobrovoljnim priložima. Jednom riječju hvala za duševnu i materijalnu potporu.

Isto tako hvala i onima koji nas prešućuju i nastoje nas preskočiti gdje god je to moguće ne znajući koliku snagu i radost pružaju svima nama da još više i bolje ustrajemo u našem radu i vođenju Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj u budućnosti.

Za Upravni odbor HKZ-e
prof. Ivan Matarić, predsjednik

HRVATSKA KULTURNA
ZAJEDNICA
U ŠVICARSKOJ

TAMBURICA
HRVATSKO GLAZBENO
DRUŠTVO VORARLBERG

35 godina 30

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

17.07.1971. u Zürichu je osnovano *Društvo prijatelja Matice hrvatske (DPMH)*, koje se, poradi političke situacije u domovini i zabrane rada *Matice hrvatske*, našlo pred problemom traženja novog imena.

16.06.1973. na redovnoj Skupštini DPMH u Zürichu, koja je istovremeno bila i osnivačka Skupština novog društva, nastala je — *Hrvatska kulturna zajednica*.

Danas je Hrvatska kulturna zajednica najstarija hrvatska kulturna udruga u Švicarskoj. "35 + 2" godine su iza nas. Puno je ljudi prošlo kroz Zajednicu ostavljajući svoj trag u njoj. Mnogi su bili, ili su to još uvijek, zaslužni za napredak i opstanak udruge, jer zabilježena su i jako kritična vremena.

Zajednica je opstala i živi zahvaljujući članovima koji redovito plaćaju članarinu i onima koji ne žale truda i vremena radeći za udrugu i njenu budućnost. Svima srdačno hvala!

TAMBURICA

Hrvatsko glazbeno društvo Tamburica osnovano je 1978. prije svega iz potrebe očuvanja nacionalnog identiteta i veza sa domovinom. *Tamburica* je bila prvo društvo takove vrste unutar i oko pokrajine Vorarlberg, a održalo se evo 30 godina.

S vremenom naše je društvo postalo dragi fenomen među ostalim društvima u Vorarlbergu. *Tamburica* je, kao prvo hrvatsko društvo uopće, počela pratiti katoličke mise na hrvatskom i njemačkom jeziku. Usred brdovite Austrije ljudi su odjednom imali priliku čuti mediteranske zvukove. Predstavljanje hrvatske kulture nama je oduvijek bilo od velike važnosti.

Hrvati druge i treće generacije aktivno se angažiraju u našem društvu. To je za nas veliko obogaćenje i veoma se ponosimo kada se djeca, koja žive daleko od domovine njihovih roditelja, interesiraju za svoju kulturu i tradiciju.

Hrvatska kulturna zajednica i Tamburica surađuju već 25 godina, a 17.03.1991. Tamburica je postala kolektivni član HKZ.

35. GODINA HRVATSKE KULTURNE
ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

OPSTATI U TUĐINI, A OSTATI HRVAT

Prilagoditi se domaćinu, ali ostati svoj na tuđem tlu i to desetljećima, sudbina je stotine tisuća Hrvata širom svijeta, koji su se okupljali u udrugama kako bi očuvali svoj identitet i njegovali običaje svoga zavičaja.

8. lipnja 2008. g. HKZ i *Tamburica* zajedno su proslavili svoje jubilarne rođendane. Započelo se koncertom i svečanom misom u crkvi svetoga Vendelina u Dullikenu koju je vodio fra Šimun Šito Ćorić. Predstavnici Zajednice prisjetili su se svih umrlih članova, među njima i onih počasnih (prof. dr. Žarko Dolinar, fra Lucijan Kordić, dr. Jure Pe-

tričević, prof. dr. Vladimir Prelog, dr. Ti-homil Rađa).

Na orguljama je svirao prof. Ivan Matarić – predsjednik HKZ. S tamburicama je nastupilo *Hrvatsko glazbeno društvo Tamburica* iz Voralberga i sami slavljenici sa svojih 30. godina postojanja. Kao kolektivni članovi HKZ pridružili su se organizaciji zajedničke jubilarne proslave.

Zvucima gitare fra Šimun Šito Ćorić pratio je anđeoske glasove dviju mladih članica zbora Hrvatske katoličke misije Solothurn. Ana Jurčević otpjevala je „O, velik je Bog“, a na kraju mise sa Josipom Gudelj pjesmu „Samo je jedna Hrvatska“ kojom je signaliziran kraj svečane mise, pa su svi prisutni razdragano prihvatili pjesmu i u dobrom raspoloženju napustili crkvu.

Proslava se nastavila u Hrvatskoj kući u Oltenu. Početak dana nije obećavao lijepo vrijeme, bilo je hladno i oblačno. No, mora da je Gospodinu bilo mило sve što je tokom mise čuo i vidio, pa se pobrinuo da suncem obasja veliki i lijepi vrt Hrvatske kuće kako bi slavljenici mogli bez problema ugostiti više od 300 svojih članova, prijatelja i simpatizera.

Posebnu pažnju i divljenje izazvala su dva kruha od po meter dužine, sa imenima slavljenika i godinama starosti. To lijepo iznenađenje priredila nam Ana Župa koja je jednostavno nezamjenjiva

kada je u pitanju briga za gladne i žedne. Pod njenim dirigentnim štapićem svoj su udio u organizaciji imale i F. Kos, A. Friedrich i D. Gaupp, pa su stolovi bili bogato opremljeni pečenim odojcima, petnaestak vrsti salata, kolačima, kavom, hrvatskim vinom i pivom.

Nakon dobrog ručka lakše se druži i zabavlja. Zasvirali su i tamburaši, bilo je pjesme i plesa, a djeca su marljivo istraživala svaki kutak vrta i kuće. Gosti su se počeli razilaziti oko 16 sati. Nakon što su odstranjeni svi tragovi ove izuzetne veselice i organizatori su krenuli kući na zaslužan odmor uz televizijski prenos prve utakmice Euro 08. ■

Ana Župa i Marcela Sigur Matić

Članovi Tamburice s fra Šitom

REAKCIJE ČITATELJA NA 100. BROJ DRUŠTVENIH OBAVIJESTI

S velikim zadovoljstvom redovito čitam Društvene obavijesti, glasilo Hrvatske kulturne zajednice Švicarske. Čestitam na velikom jubileju - 100. broju.

Naziv glasila je skroman - Društvene obavijesti, jer sugerira da se radi o nekom načinu obavješćavanja članova kulturne zajednice. Suprotno tome svatko tko vidi i pročita bilo koji broj Društvenih obavijesti, može se uvjeriti da se radi o modernom časopisu, vrhunske kvalitete, ne samo po sadržaju nego i po izgledu, izvrsnim fotografijama, prijelomu, papiru, odnosno, da časopis Društvene obavijesti ni po čemu ne zaostaje za suvremenim, modernim časopisima koje rade profesionalci i stručnjaci. Zato je uspjeh Hrvatske kulturne zajednice i ljudi koji iz ljubavi rade časopis, još veći. Čast mi je što sam više puta surađivao na različite načine u Društvenim obavijestima prilikom mojih gostovanja u Švicarskoj, u organizaciji Hrvatske kulturne zajednice.

Velika je uloga Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj i njenog časopisa u promicanju i čuvanju kulturnog i nacionalnog identiteta Hrvata i u modernom raspravljanju problema kulturnog i društvenog života Hrvata u Švicarskoj. Kamo sreće da slične časopise imaju Hrvati i u drugim državama u kojima žive, i u znatno većem broju nego u Švicarskoj.

Čestitam predsjedniku Hrvatske kulturne zajednice Ivanu Matariću i dopredsjednicima Dunji Gaupp i Tomislavu Kukalju i svim drugim članovima vodstva i svim članovima Hrvatske kulturne zajednice. Posebno čestitam uredniku Osvinu Gauppu i svim njegovim suradnicima.

Na kraju želim reći da je Hrvatska kulturna zajednica odigrala veliku ulogu za vrijeme Domovinskog rata, u organiziranju i pružanju pomoći Domovini kroz brojne humanitarne akcije.

Srdačni pozdrav, vaš
prof. dr. Zdravko Tomac

RIJETKO TKO DOŽIVI 100 GODINA

Poštovana Upravo Hrvatske kulturne zajednice, poštovano Uredništvo i suradnici časopisa "Društvene obavijesti"

Možda će širokoj publici izgledati pretjerana usporedba stogodišnjice jed-

ne osobe ili ustanove, i stotoga broja časopisa jedne udruge koja djeluje daleko od Domovine i koja se uzdržava na osnovi osobne požrtvovnosti. Samo oni koji se bave kulturom, novinarstvom i politikom mogu to u potpunosti procijeniti, a posebice kad uzmu u obzir visoku kvalitetu sadržaja časopisa "Društvene obavijesti".

Vaša dvojezična izdanja značajan su doprinos međusobnom razumijevanju Hrvata i Švicaraca, stvaranju prijateljstva i informiranosti, upoznavanju svega onoga najvažnijega što nas povezuje, čime se ponosimo, što nas brine i s čime doprinosimo - jedni i drugi - izgradnji civilizacije.

Poznato nam je koliko bi "neki", dobro poznati nostalgici crvenih vremena i jugovina, htjeli izbrisati "Društvene obavijesti" i Hrvatsku kulturnu zajednicu s popisa živih glasila i ustanova. Ali evo, Božja snaga koja preko vas djeluje te se sljeva u velik fundus hrvatskog iseljeničkog blaga - učinila je i to da sam nedavno mogao pročitati s velikim zanimanjem i radošću stoti broj "Društvenih obavijesti".

Profesoru Ivanu Matariću, gg. Dunji i Osvinu Gaupp, gđi. Franjici Kos i svima zaslužnima, moje srdačne čestitke i moje najbolje želje da ostvarite nove uspjehe.

Domagoj Ante Petrić

Predsjednik Hrvatsko-Argentinskog Kulturnog Društva, bivši zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika, bivši pomoćnik ministra Povratka i useljeničtva

Poštovani čitatelji Društvenih obavijesti.

Htjela bih se osvrnuti na 100-ti broj DO i na dosadašnji rad HKZ. Kad netko doživi 100-tu kažu samim tim je uspio nešto, uspio je preživjeti, pa mogla bih reći da su HKZ i Društvene obavijesti unatoč svemu, a možda i baš zato uspjeli preživjeti i doživjeti 100-tu. Kao što se moglo lijepo vidjeti iz članka gđe. Dunje Gaupp, DO su prvi puta izašle davne 1973, sa vrlo malo teksta da bi danas prerasle u jedan kvalitetan tisak, u kojemu možemo o svemu pročitati ponešto.

HKZ je osnovana od Hrvata koji su među prvima došli živjeti i raditi u CH, a koji su probijali led i za nas koji smo ih poslije slijedili. Kad pogledamo unazad ponosni smo na sve one koji su požrtvovno, odričući se svoga slobodnog vremena i svojih novaca, doprinijeli opstanku HKZ i koji to i danas čine. Bez njih ne bismo ni mi danas bili nastavak jedne tradicije, tradicije koja nam daje vrijednost, koja nam ublažava bol za izgubljenim korijenima koji su ostali u domovini, koji nas ispunjava ponosom da smo mi dio jednog naroda koji već dugo

živi i kreira švicarsko-hrvatsku stvarnost koju ćemo ostaviti u naslijeđe našim potomcima.

HKZ je osnovana da bi svima nama koji živimo u tuđini bilo lakše, da pomažemo potrebite, da se čuje i naš glas, međutim nije uvijek bilo sve tako idilično kako je zamišljeno, a nije ni danas, kad se uzme u obzir da se mi Hrvati jako teško ujedini i mislimo ako neko misli drugačije da je protiv nas i da se treba boriti protiv njega, a ne naći zajedničko rješenje. Što je najgoro, najčešće tu svoju osobinu izživimo na svojim sunarodnjacima što uzrokuje jako puno razdora među nama Hrvatima, gdje bespotrebno trošimo svoju energiju koju bi bilo pametnije usmjeriti za dobrobit cijele zajednice i svakog pojedinca. Ali to je vjerojatno još uvijek nedostižna utopija za nas, koju nismo mogli pronaći ni u komunizmu, a ni sada u kapitalizmu za koji smo se borili i mislili da je sloboda.

Ah ta sloboda, mislimo da je se možemo domoći borbom, a prava sloboda počinje tek u našm srcima kad se oslobodimo zavisti, mržnje, ljubomore i svih destruktivnih osjećaja koje nas drže zarobljenima u svojoj moći.

Dragi naši Hrvati, mnogi su nas pokušali uništiti, prisvojiti, iskoristiti, ali nismo se dali jer imamo gene kamene, a sada nam prijete opasnost da se međusobno počnemo uništavati i mrziti jer nam sada ne prijete nitko sa strane, a to je ono najopasnije i najteže s čime se nismo naučili nositi, jer je nestalo ono što nas je do sada ujedinjavalo, a to je strani neprijatelj. Moramo se naučiti da svaka nepravda prema drugima, bila ona opravdana i plemenitim razlozima, je nepravda prema samima sebi, jer vrijeda našu senzibilnu dušu koja se hrani i živi od svega onoga što je plemenito i dobro za sve ljude, a ne samo za pojedinca, jer duša je dio jedne cjeline u koju se svi uklapamo na ovaj ili onaj način.

Zato su se svi oni koji su utkali dio svoga života u očuvanje HKZ i Društvenih obavijesti, za dobrobit svih nas koji ovdje živimo hvale vrijedni i pored toga što je bilo trenutaka kad su se dosta njih pitalo „Pa zar se to isplati, toliko truda, a za što“, jer su često bili napadani za ovo ili ono što možda nije vrijedilo ni vremena niti riječi, ali HKZ se ipak održala i obavezuje i nas dolazeće generacije da održimo tu tradiciju ne osvrćući se na to tko ima kakav karakter ili kako i na koji način živi i razmišlja. Čuvajmo jedni drugima leđa, a ne podmećimo drugom štap da padne. Apelim na sve vas Hrvate u dijaspori, držite se zajedno, nije bitno jeste li u ovom ili onom društvu, zajednici, misiji, to je sporedno, svi smo mi Hrvati, bili iz Splita, Like, Zagreba ili Bosne, važno je da je to za dobrobit svih nas.

Marija Vučković ■

OTVORENJE IZLOŽBE PEJE KLJAIĆA

KREATIVNI ČLAN HKZ

Na otvorenje izložbe Peje Kljaića u Bremgartenu, 9. ožujka 2008. g. odazvalo se mnogo ljudi. Između ostalih bio je tu i gospodin konzul Stanko Lipnjak sa suprugom, a posebnu podršku svome članu dali su predstavnici *Hrvatske kulturne zajednice*, predsjednik Ivan Matarić glazbenim prilogom, dopredsjednica Dunja Gaupp prigodnim govorom i dopredsjednik Tomislav Kukalj snimajući otvorenje izložbe.

Dobrodošlicu umjetniku i posjetiteljima poželio je vlasnik galerije gospodin Josef Zwissig, a onda predao riječ gđi. Gaupp, koja je u svome pozdravnom slovu (na njemačkom) zamolila posjetitelje da od nje ne očekuju previše, jer ona nije uvježban govornik u ovakovim prigodama. Umjetnost doživljava kao emocionalnu i osobnu stvar, a da se ipak odazvala zamolbi, leži u tome što cijeni gospodina Peju Kljaića kao čovjeka i člana Hrvatske kulturne zajednice.

Nakon zanimljivih razmišljanja o tome što je umjetnost i kako se doživljava u raznim kulturnim periodima, gđa. Gaupp je rekla kako je s umjetnikom razgovarala o njegovim slikama i tome što on njima želi reći. Gospodin Kljaić je odgovorio da slike moraju govoriti same za sebe. Tim je riječima pozvala posjetitelje da si uzmu vremena za razgledanje slike i da pažljivo "poslušaju" što one govore. Preporučila je da poslušnu glazbeni prilog prof. Matarića.

I uistinu, posjetitelji su s velikom pozornošću osluškivali virtuozne izvedbe g. Matarića, a onda se uputili na razgledavanje slika. Umjetnik je dobio puno komplimenata, a kako su pojedinci napuštali galeriju sa izabranim primjercima, morao je prazna mjesta na zidu popuniti novim izlošcima. ■

U Tessinu je na smrt pretučen mladi Švicarac, a za počinjeno djelo okrivljena su 3 mlada Hrvata. Njihova krivnja do danas nije utvrđena, ali se Švicarci, djelomično i Hrvati, ponašaju kao da se uistinu radi o ubojicama. To nas žalosti, stoga objavljujemo reakciju naše članice, gđe. Marije Čulap Imhof.

LESERBRIEF ZUM THEMA GEWALT
VON AUSLÄNDISCHEN JUGENTLICHEN

Ich bin schweizerisch-kroatische Doppelbürgerin. Als Mutter zweier Kinder versetzt mich Kriminalität sehr in Sorge, vor allem, wenn sie Jugendliche und Kinder betrifft. Der Fall im Tessin hat mich persönlich tief getroffen. Die drei Täter, obwohl zwei eigentlich aus

Bosnien stammen und jetzt Schweizer Bürger sind, sind Kroaten wie ich.

Mein Mitgefühl gilt vor allem den Eltern des Opfers, die ihren Sohn verloren haben und jetzt eine schwere Zeit durchleben müssen.

Es ist mir unbegreiflich, wie junge Menschen aus meiner Heimat zu einer solchen Tat fähig sind. Ich bin nicht allein damit, sehr viele in der Schweiz lebende Kroaten haben sich dieselbe Frage gestellt.

Es stimmt mich traurig, weil ich weiss, dass die Eltern und die damals kleinen Jungen harte Zeiten durchgemacht haben. Diese Familien kommen alle aus einer Gegend, in welcher Krieg geherrscht hat und haben dort alles Hab und Gut verloren. Fünf lange Jahre konnten sie nicht nach Hause zurück-

kehren, weil ihre Heimat besetzt gewesen ist. Dies brachte grosse nervliche und seelische Belastungen mit sich und prägte die Heranwachsenden stark mit. Heimatlos haben sie in der Schweiz versucht, ihr Leben mit allen seinen Alltagssorgen zu führen und sich hier eine Existenz aufzubauen.

Etwas vom Schlimmsten, das Eltern neben dem Verlust ihrer Kinder passieren kann, ist sicherlich, wie sich ihre Kinder das Leben selber zerstören, indem sie Leid über andere bringen.

Die Jungen sollen mit aller Härte des Gesetzes bestraft werden. Aber viele Medien machen es sich einfach: sie stellen die drei Täter als Machos aus dem „Balkan“ dar, um den Volkszorn zu schüren. ►

Es macht mich persönlich betroffen, dass ich als Kroatin nach diesem Verbrechen in Sippenhaft genommen und zu einem aggressiven Mensch abgestempelt werde. Die überwiegende Zahl der in der Schweiz lebenden Kroaten ist gut integriert und verursacht keinerlei Probleme. Aber gewisse Kreise versuchen immer wieder, alle Leute aus

dem ehemaligen Jugoslawien als gewaltsüchtig und kriegslüsternd zu präsentieren.

Taten von Ausländern werden regelmässig angeprangert. So verwerflich jede Einzelne ist, es macht keinen Sinn, sie zu verpolitisieren. Wir alle sollten uns besser einen Spiegel vorhalten und uns überlegen, weshalb die moralisch-

en Werte immer bedeutungsloser werden. Die zunehmende Aggressivität betrifft nicht nur Ausländer, sondern auch die Schweizer selber.

Selbstverantwortung und Rücksicht auf andere gilt immer weniger.

Marija Čulap Imhof, Brig ■

PAVE ČOŠKOVIĆ
**VELIKI PETNAESTOGODIŠNJI
SPORTAŠ**

Piše Marija Čulap Imhof

Na pisanje biografije o ovom mladiću potaknuli su me učestali članci u lokalnim novinama u Oberwallisu *Walliser Bote* o njegovim uspjesima. To nisu samo obični uspjesi, nego osvojena prva mjesta, zlatne medalje u njegovoj kategoriji u karateu za Švicarsku. Znajući da je po nacionalnosti Hrvat, sa velikim

sam zanimanjem pratila njegovu sportsku karijeru i divila sam se svakom njegovom uspjehu. Pošto i sama imam sportski aktivnu djecu, znam koliko je tu uloženo slobodnog vremena, odricanja, volje i ustrajnosti da bi se postigli rezultati koje je Pavo postigao. Zamolila sam ga za razgovor, na što je pristao, pa sam tako saznala pojedinosti iz Pavinog života i sportske karijere.

Pavo Čošković je rođen 01. siječnja 1993. godine u Brigu, kanton Wallis. Pavini roditelji, mama Janja (rođena u Štitarima u Slavoniji) i tata (rođen u Domaljevcu u Bos. Posavini), dolaze u Švicarsku u predratne godine. U Wallisu počinju raditi i ostaju sve do danas. U domovini im se rodila starija kćerka Marina, koja je udana i živi u kantonu Zürich. Ovdje im se rodio sin Pavo, a onda i kćerka Ružica. Pavo pohađa 9. razred osnovne škole u Glisu i dosta je dobar učenik. Oni koji ga poznaju kažu da je mirne naravi i jako pristojan. Pavo je dosta aktivan sportaš, počeo se intenzivno baviti sportom karate 2001. g. U klubu Kofukan-Brig provodi puno vremena trenirajući 5 dana u tjednu po 1 sat, a srijedom 2 sata, a jednom mjesečno ima trening u Neuchatelju.

Pavini roditelji plaćaju 450 franaka godišnje za trening i sportsku opremu, te sva putovanja na natjecanja, jer Pavo nema sponzora.

Iz ovih podataka se vidi da nisu to samo ustrajnost i požrtvovanje samoga Pave, nego i njegovih roditelja. Pavo je nedavno postao član upravnog kadra, što ne pokazuje samo njegovu veliku

ljubav prema tom sportu, nego i kolegijalnost prema svim članovima kluba i privrženost prema klubu Kofukan-Brig.

Pavo posjeduje 20 medalja sa internacionalnog takmičenja i 12 medalja od državnih natjecanja u Švicarskoj.

Nakon razgovora sa Pavom mogu samo svim roditeljima poželjeti takvo dijete. Iskren, simpatičan i jednostavan, sa puno topline tihim glasom priča o svojim uspjesima.

Neka primjer Pavinog sportskog uspjeha bude svima motivacija, ali i poruka da se i pored uspjeha mogu sačuvati one bitne ljudske kvalitete, koje same od sebe zrače, da ih drugi mogu sa lakoćom primijetiti.

Pavo momentalno traži radno mjesto za naukovanje i usavršavanje svog budućeg zvanja, u čemu mu želim isto toliko uspjeha koliko ga ima na području sporta. ■

Internacionalna natjecanja i rezultati u karateu po kategorijama

Godina	Država natjecanja	Rezultat
2002.	Švicarska, Sion	2. mjesto
2005.	Hrvatska	1. mjesto
2006.	Austrija	1. mjesto
2007.	Austrija	2. mjesto
2007.	Njemačka	3. mjesto
2007.	Luxemburg	3. mjesto
2008.	Austrija	1. mjesto

UČESTVOVALA SU I HRVATSKA DJECA DJEČJI KARNEVAL U GLISU, WALLIS

Piše Marija Čulap Imhof

U općini Brig-Glis u Wallisu je postala tradicija da svaku godinu za vrijeme karnevala jedan dan izdvoje za dan dječjeg karnevala, koji se organizira uz pomoć škola i općine. Tu učestvuju sva školska djeca od prve godine vrtića do šestog razreda, a naravno među njima su i naša hrvatska djeca i djeca drugih nacija.

Pripreme su duge, sigurno mjesec dana, ako ne i duže, i to svaki razred za sebe posebno se organizira i priprema. Za vrijeme školskog sata koji je namijenjen za ručni rad i općenito slobodne aktivnosti, tu teku pripreme u odabiru i samostalnoj izradi maski i odjeće za karneval. Uglavnom sama djeca uz pomoć svojih učitelja i učiteljica odabiru temu, većinom su to aktualne teme u medijima, u samoj regiji ili u Švicarskoj ili u svijetu. Kad odaberu temu, odlučuju kakve maske, odjeću i ostala pomagala mogu početi praviti. ►

Svaku godinu sam fascinirana kvalitetom, kreativnošću, raznolikostima u odabiru tema i porukama koje nam svojom temom šalju. Zato ovu godinu želim dočarati i drugima tu sliku, kroz fotografije koje sam taj dan napravila i ovim kratkim tekstom na tu temu.

Ovim primjerom općina Brig-Glis daje šansu svoj školskoj djeci do šestog razreda, ne gledajući na njihove talente, ni na njihovu nacionalnu ili vjersku pripadnost, da pokažu svoju kreativnost i maštu.

Bio je pravi doživljaj gledati povorke djece sa različitim figurama iz njihove mašte i naravno uživati u cjelokupnom programu. Na kraju su dobili nagrade po grupama i pojedinačno za najbolju masku: za prvo, drugo i treće mjesto, što će ih sigurno motivirati da učestvuju i iduće godine na dječjem karnevalu.

Pokušala sam napraviti fotografije sa isključivo hrvatskom djecom, što mi je djelomično uspjelo. ■

DJEČJA FOLKLORNA SKUPINA BRIG-GLIS, WALLIS **DRAGULJ (EDELSTEIN)**

Piše Marija Čulap Imhof

Početak proljeća 2007. osnovana je folklorna grupa pod vodstvom gospodina Ante Geljić. U samom početku bilo je desetak članova, a danas ih je više od 20. Probe imaju jedan puta tjedno i u kratkom periodu svog postojanja naučili su mnogo plesova, a žele ih naučiti još

puno više. Starost članova folklorne grupe kreće se od 6 do 12 godina. Svi su rođeni u Švicarskoj, a roditelji im dolaze iz Bosanske Posavine i Slavonije. Imamo i dvoje djece od Hrvata sa Kosova, čiji su roditelji doselili u Hrvatsku za vrijeme domovinskog rata, ali nošnje su od Hrvata sa Kosova.

Djeca su jako motivirana i imaju veliku podršku svog voditelja i učitelja folklora gospodina Ante Geljić i učiteljice Svjetlane Zagorac, i naravno svojih roditelja. Roditelji, čuvajući i njegujući tradiciju svog rodnog kraja, pokušavaju

to prenijeti i na svoju djecu, mada nisu jednostavni koraci svega toga. Potrebno je puno upornosti, volje i odricanja svog slobodnog vremena, kojeg danas svatko premalo ima. Nije jednostavno, pored mnogih drugih obveza u svakodnevnom životu, dovoziti djecu na probe i odvoziti ih, a između toga provoditi vrijeme u čekanju. Nisu za zanemariti niti financijski troškovi, a sve to dokazuje neizmjernu ljubav prema njihovoj djeci, rodnoj grudi i njenoj folklornoj baštini.

Bez velikog zalaganja voditelja i učitelja folklora i mlade učiteljice plesova, ne bi grupa ni postojala. Oni bez ikakve novčane naknade ulažu svoje slobodno vrijeme i zalažu se da ta mala dječja folklorna grupa opstane i funkcionira.

Očito je da im to uspijeva, jer su u kratkom vremenu okupili više od 20 članova. To pokazuje da postoje osobe koje su spremne svoje vrijednosti prenositi na druge i pomagati drugima. Zar to nije nešto plemenito i vrijedno velike pohvale?

Roditelji su u kratkom periodu kupili djeci narodne nošnje svog rodnog kraja, tako da ih posjeduju sada svi članovi. Već su nastupali nekoliko puta na različitim kulturnim priredbama i svuda su oduševili mnogobrojnu i mnogonacionalnu publiku.

Svi članovi folklorne grupe, skupa sa voditeljima, imaju istu želju i cilj: što više toga naučiti i pokazati drugima, te tako dočarati folklornu sliku svoje domovine. ■

RAZGOVOR S MLADOM DOKTORICOM
ZNANOSTI, SANJOM KAIS

OD PRVOG DANA JE BILO JASNO DA U HRVATSKOJ NEĆU NAĆI POSLA

Razgovarao Tomislav Kukalj

Sanju Kais sam upoznao 2003. i zbog njenog mladolikog izgleda mislio da je učenica, a tada je već imala diplomu u džepu. Nedavno smo se ponovno sreli. Izgledom je ostala ista, ali danas se susrećem s doktoricom znanosti, za koju neznam da li me se još sjeća i kako je danas smijem osloviti...

Sanja Kais, uz smjeshak: Ako ja tebi još uvijek smijem reći ti, onda vrijedi i obrnuto. Naravno da te se sjećam, upoznali smo se na koncertu *Hrvatska priča* u Zuerichu gdje sam bila jedna od hostesa.

Od kuda dolaziš iz Hrvatske, gdje si se školovala?

Dolazim iz Zagreba i tamo sam naravno pohađala škole. Nakon osnovne, upisala sam se na XV gimnaziju, popularno zvanu MIOC. Oduvijek sam naginjala prirodnim znanostima, pa sam već tada bila član kemijske i biološke grupe. U četvrtom razredu sam počela raditi na projektu iz genetike pod vodstvom prof. Leniceka. Tad sam se "zaljubila" u genetiku i odlučila studirati molekularnu biologiju (čije je genetika dio).

Znači, za tebe nije bilo dvojbe na koji ćeš se fakultet upisati?

Ne, iako sam znala da ću se morati dobro potruditi. 1997. sam upisala studij molekularne biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Na studij se prima svake godine samo 40 studenata, tako da je atmosfera skoro kao u školi. Svi se poznaju, a i veliki dio nastave su praktikumi koji su obavezni, tako da nismo imali klasični studentski život sjedenja po kavama i kampanjskog učenja. Za svaki praktikum se trebalo pripremiti, proći ulazni kolokvij i na kraju u roku od nekoliko dana predati rezultate i analize mjerenja.

Izabrala si težak studij, pa je jasno da nije bilo vremena za društveni život. No, jesu li barem mogućnosti zaposlenja sa takvom diplomom bolje?

Mnogi kažu da je studij molekularne biologije težak. Ne znam, meni se nije tako činilo. Svaki studij je težak ako mu se čovjek želi potpuno posvetiti. Da ne bi zvučalo pretenciozno, i nakon priprema i učenja je bilo sasvim dovoljno vremena za zabavu i društveni život, koji je u Zagrebu uvijek bogat.

Većini mojih kolega je od prvog dana bilo jasno da u Hrvatskoj nećemo naći posla. Unatoč tome što Ministarstvo upisuje po 40 studenata godišnje,

realna potreba za molekularnim biologima je mala. U onome trenutku jedina 2 mjesta na kojima se moglo raditi u istraživanju su bili Fakultet (kao znanstveni novak) ili Pliva d.d. koja je jedina imala pristojne uvjete u istraživanju.

Sada se situacija nešto popravila, iako je razina istraživanja u Hrvatskoj i Švicarskoj ili Americi nemjerljiva. Laboratoriji u Hrvatskoj, u usporedbi sa Švicarskom, su loše opremljeni, sa zastarjelom opremom. Čak i oni koji imaju noviju opremu nemaju dovoljno novca da financiraju reagense i kemikalije za te aparature, pa mašine stoje neiskorištene. Svi reagensi se plaćaju trostruko više (za razliku od Švicarske gdje fakulteti imaju posebne popuste), a dostava iz inozemstva se čeka po mjesec dana. U tih mjesec dana kemikalije, koje trebaju biti smrznute, često stoje na nečijem stolu, na vrućini čekaju da se posebno komplicirana papirologija riješi i kad na kraju stignu do odredišta, nisu više upotrebljivi. Rad u takvim uvjetima je gotovo nemoguć. U tom kontekstu većina nas studenata je planirala nakon studija otići negdje "van" na usavršavanje i tražili smo svaki svoju priliku.

Razumljivo, ali danas ni u Europi nije jednostavno naći posao, posebno za pridošlice vrata nisu širom otvorena.

Moja je prilika došla 2001. sasvim neočekivano. Moja je mama u razgovoru sa svojim klijentima saznala za prof. Igora Štagljara, mladog profesora porijeklom iz Hrvatske koji živi i radi u Zürichu i često poziva studente iz Hrvatske na "razmjenu" u svoj laboratorij. Tako sam dobila Igorovu adresu i javila mu se u nadi da ću moći doći barem na par mjeseci, osjetiti kako izgleda rad u uspješnom laboratoriju. Razmijenili smo nekoliko pisama i kao rezultat te interakcije, bila sam pozvana da provedem 3 mjeseca u njegovom Laboratoriju na Universität Zürich. Po zakonu u Švicarskoj, praktikanti koji još nisu diplomirali nemaju pravo na novčanu naknadu. Ja sam tada bila apsolvent i imala sam još 5 ispita do kraja. Troškovi života čak i u najskromnijim uvjetima u Zürichu su bili nepojmljivi izdatak za moje roditelje, tako da sam aplicirala za nekoliko stipendija u Zagrebu. Nažalost, stipendije se u Hrvatskoj često dodjeljuju po ►

podobnosti i poznanstvima, a ne prema rezultatima i kvaliteti projekta. Na kraju, sav novac koji sam skupila je došao iz privatnih izvora, prijatelja i poznanika. Iako sam na par mjesta dobila usmeno riješenje da ću dobiti novac, novac nikada nije došao. I opet, pomoć je na kraju došla neočekivano. Dunja i Osvin Gaupp, tada samo poznanici mojih roditelja, su se ponudili da mi pruže smještaj i dom za ta 3 mjeseca. Bez njihove pomoći ja vjerojatno nikad ne bih stigla do Švicarske i zato ću im uvijek biti zahvalna.

Moglo bi se reći da si u Švicarsku došla si sa Hrvatskom pričom? I kako ti se svidio život u Zuerichu i rad u laboratoriju?

A ne, u Švicarsku sam došla prvi puta u studenom 2001. Teta Dunja me dočekala na autobusnom kolodvoru u Zürichu. Nikad to neću zaboraviti. Moj prvi susret sa Zürichom, prvi puta sama, daleko od obitelji i prijatelja, a opet, već tada sam se osjećala kao doma u tom gradu. Topli zagrljaj tete Dunje je svakako tome pomogao. Živjela sam 3 mjeseca u kući Gauppovih u Badenu i putovala svaki dan u Zürich na fakultet gdje sam kao punopravni član Štagljarovice grupe radila na jednom od aktualnih istraživanja. Pomagala sam jednoj od Igorovih doktorandica u istraživanjima i imala sam svoj mali zasebni projekt. Radili smo na posebnoj tehnici koja se sad već standardno koristi za proučavanje proteinskih interakcija. Proteini su glavni sastojci naših stanica. Oni kataliziraju procese, grade i razgrađuju, komuniciraju međusobno, čitaju zapise iz DNA (genetičkog materijala) i prevode ih u procese i građevne dijelove naših stanica. Često proteini međusobno reagiraju po principu ključa i brave. Ako se određene interakcije u stanicama "pokvare" može doći do razvoja mnogih bolesti, od kojih je rak jedna od najpoznatijih. Zbog toga su istraživanja proteinskih interakcija važna. Igor Štagljar je unaprijedio jednu od postojećih metoda i danas, samo 7 godina kasnije, ta je metoda standard u laboratorijima. Imala sam sreću i čast raditi na toj metodi.

Nakon 3 mjeseca morala si natrag u Hrvatsku. Jesi li radila usporedbe između života i rada ovdje i tamo? Što se dalje događalo i kako je došlo do tvoga ponovnog dolaska u Švicarsku?

Da, svakako. Moja 3 mjeseca u Švicarskoj su brzo prošla, atmosfera i razina istraživanja su bili fenomenalni i ja sam naravno poželjela doći u Švicarsku nakon studija. Da bih mogla diplomirati morala sam izraditi diplomski rad, koji se sastoji od pismenog i praktičnog dijela. Praktični dio traje po godinu dana, zbog loših uvjeta u laboratorijima.

Nakon konzultacije s Igorom, dogovorili smo da ću ostati još 2 mjeseca u Zürichu, što bi trebalo dati dovoljno re-

zultata za diplomski, a Igor je bio zadovoljan mojim rezultatima pa je ponudio da će mi pomoći oko smještaja i na kraju je financirao te troškove. Ta zadnja 2 mjeseca sam provela u studentskom domu i radila po 12 sati dnevno da bih zgotovila sve eksperimente koji su bili potrebni. Na jednom od seminara sam upoznala prof. Schär-a čija istraživanja iz genetike su me fascinirala. Nakon puno razmišljanja sam ga ipak kontaktirala i upitala da li bih mogla doći kod njega raditi doktorat nakon što diplomiram. Imala sam kratki intervju s prof. Schärom i on mi je ponudio poziciju. Vratila sam se u Zagreb u ožujku 2002. s napravljenim diplomskim i pozicijom koja me čekala. Trebalo je samo položiti zadnje ispite.

Mojim roditeljima je taj period dobro došao za navikavanje. Kako sam ja njihovo jedino dijete, bilo im je prilično teško kad sam otišla, ali znali su da ću se vratiti za par mjeseci. Kad je došlo vrijeme da drugi puta odem i to na dulje vrijeme, bilo im je ipak malo lakše. Diplomirala sam u listopadu 2002. i već u prosincu 2002. preselila u Švicarsku.

U Švicarsku znači dolaziš po drugi puta kako bi napravila doktorsku dizertaciju u Zürichu. Je li bilo teško?

Prvih godinu dana sam radila u Zürichu, a zatim je prof. Schär dobio premještaj na Universität Basel i cijela se grupa morala preseliti s njim. Ta mi je promjena teško pala. U Zürichu sam taman našla nove prijatelje, snašla se, navikla i onda sam morala u Basel, jer putovanje po sat vremena u jednom smjeru svaki dan nije bilo opcija za mene. Prvenstveno zbog neugodnih radnih sati u laboratoriju. Kad čovjek radi sa živim organizmima, a ja sam radila s kvascima, onda se moj ritam mora podrediti njihovom ritmu. Ako su stanice spremne za ekperiment (znači u određenom su stupnju rasta i razvoja i u određenom broju) u nedjelju u 8 ujutro ili u srijedu u ponoć, onda tada moram biti tamo da ih obradim. U 70 % slučajeva, eksperimenti se daju isplanirati tako da stanice budu spremne u "pristojno vrijeme", ali ponekad su radni dani dugi.

Basel mi se u prvom periodu nije svidao. Nedostajalo mi je jezero i bio mi je premali (u usporedbi sa Zagrebom i Zürichom). S vremenom sam se ipak navikla, našla prijatelje, otkrila čari noćnog života i mogućnosti jeftinije kupovine u Njemačkoj. Sada se i u Baselu osjećam kao doma. Čak i kad dođem roditeljima u Zagreb, uvijek pričam o događanjima "doma u Baselu", gdje živim već 4 godine. U međuvremenu sam doktorirala (krajem 2007).

Radinost i upornost urodili su plodom, čestitam! No reci nam, kakvi su ti planovi za budućnost?

Hvala lijepo. Dugo sam razmišljala što želim raditi poslije doktorata. S jed-

ne strane srce me vuklo u znanost i bazična istraživanja na fakultetu, s druge strane, način života tipičnog znanstvenika me nije previše veselio. Za moju karijeru kao mladog znanstvenika bilo bi najbolje ponovno spakirati kovčeg i otići u Englesku ili Ameriku na daljne usavršavanje, ali put do profesorske pozicije je uglavnom spor i mukotran. Na to nisam bila spremna, iako sam imala poziv iz jednog od najboljih svjetskih laboratorija u Engleskoj. U jednom trenutku mi je postalo jasno da ne želim napustiti Švicarsku. Ovdje se odlično osjećam, imam dobar standard života i realne šanse za dobru budućnost. Moje želje i vrijednosti se poklapaju sa onime što Švicarska nudi.

Sigurno ti ne moram reći da se u Švicarskoj puno radi, da nema toliko praznika kao u Hrvatskoj, izostanaka s posla zbog navodne prehlade i slično!

Dok jednim smeta "red, rad i disciplina", meni baš to odgovara. Trebam određenu količinu mira i tišine, i super mi je kad točno znam što moram napraviti i na koji način, bilo da tražim novi stan ili unaprijeđenje na poslu. Uz to kvaliteta zraka i vode u gradovima i prekrasna priroda su nešto što se ne dobije svuda. Zato sam odlučila ostati u Švicarskoj "za uvijek". Naravno čovjek nikad ne zna što se može dogoditi i kakve mogućnosti još leže ispred nas, ali za sad nemam namjeru ići negdje drugdje. U Hrvatsku se ne mislim vraćati jer uvjeti za rad i život bi mi bili puno manji, da ne govorimo o padu standarda. Dok god se to ne popravi, nisam se spremna žrtvovati i vratiti.

Nisi jedina koja tako misli. Puno je visoko kvalificiranih mladih ljudi napustilo Hrvatsku. To je žalosno, ali život je prekratak da bi čekali na bolju budućnost koja će se možda pojaviti za 10 ili više godina. Imaš li kontakta sa hrvatskim znanstvenicima u inozemstvu?

Za vrijeme doktorata sam privatno surađivala sa hrvatskim znanstvenicima u iseljeništvu. Dobra sam prijateljica s Borisom Lenhardom koji ima svoju istraživačku grupu u Norveškoj. Na jednom projektu sam surađivala s prof. Ivanom Đikićem. Boris, Ivan, ja i još nekolicina entuzijasta smo se borili za MedILS (Mediterranski institut za istraživanje života) koji je Miroslav Radman osnovao u Splitu. Bila sam jedan od surorganizatora prve ljetne škole na MedILSu. Hrvatska Vlada i MZOS nisu pružili potrebnu potporu osnivanju internacionalnog instituta koji bi svjetsku znanost doveo u Hrvatsku. Usprkos tome mladi znanstvenici su se uspjeli izboriti za MedILS. Unatoč sporim počecima, danas se MedILS razvija u jedan od priznatih svjetskih centara za molekularnu biologiju i nadam se da će pokrenuti daljnje promjene na hrvatskoj znanosti. ►

Gdje danas živiš i što radiš?

Danas još uvijek živim u Baselu. Zaposlena sam u jednom velikom poduzeću u Baselu i trenutno radim kao marketinški analitičar, istražujem tržište.

Što jedan doktor molekularne biologije radi u marketingu?

Radim u kompaniji koje se bavi proizvodnjom lijekova. Današnji lijekovi su rezultat istraživanja molekularnih biologa, biokemičara i kemičara od prije 15-tak godina. Da bi se dobro razumjelo tržište lijekova i predvidjeli trendovi kretanja razvoja lijekova u slijedećih 10 godina, potrebno je razumjeti što se događa u istraživačkim laboratorijima i to kombinirati sa zakonima tržišta. Iako radim tek nekoliko mjeseci, jako sam sretna na novom poslu. Atmosfera i dinamika posla mi puno više odgovara nego rad u laboratoriju. Naravno, trebam još puno toga naučiti, ali to mi je veselo.

Imaš li kontakte sa Hrvatima u koji nisu dio tvog znanstvenog svijeta?

S obitelji Gaupp sam ostala u kontaktu, oni su moja "Švicarska obitelj". Preko njih sam se upoznala sa radom Hrvatske kulturne zajednice. Kao što znaš, bila sam hostesa na koncertu "Hrvatska priča" u Zurichu, a kada mi vrijeme dopusti prisustvujem nekim događanjima, na pr. Hrvatskom balu. Fascinira me koliko puno Hrvata živi u Švicarskoj i mislim da je divno što HKZ promovira našu kulturu, običaje i jezik. Mislim da je to posebno bitno za one koji su rođeni u Švicarskoj.

A Hrvatska, pati li za njom, za roditeljima, prijateljima...?

Da li mi nedostaje Hrvatska? Naravno, ponekad mi nedostaje, a načešće roditelji i prijatelji, pa i moj Zagreb (Zrinjevac, kava na špiči subotom, ljetni koncerti na Šalati) i more, sir i vrhnje, čokolino i napolitanke. Ostalo imam

ovdje. Sretna sam, zadovoljna i mislim da sam uspješna. Imam sretni život i znam da mi u Hrvatskoj ne bi bilo ovako dobro. Moji prijatelji u Zagrebu žive na kredit i samo ponekad si mogu priuštiti skijanje ili kakvo dalje putovanje. S roditeljima se čujem telefonom, vidimo se 2-3 puta godišnje, a sigurno za Božić. Najteže je kad stvari ne idu dobro, kad je netko bolestan ili u nevolji, tada je teško biti 900 km udaljeno i nemati mogućnost pomoći ili zagrliti dragu osobu. U svim ostalim trenucima skoro da i ne primjetim da živimo u različitim državama. Nekad u Zagrebu u dućanu pozdravim sa "Grüetzi" i već mi pokoji put ne padaju hrvatske riječi na pamet. Možda je to znak da "postajem Švicarac".

Hvala što si odvojila toliko vremena za naš razgovor. Želimo ti i dalje puno uspjeha u svemu što započneš. ■

OBLJETNIČKA ZBIRKA PJESAMA SEDAMDESET

Piše Mirko Ivanjek

Zbirka pjesama Marijana Karabina *Sedamdeset* donosi 70 pjesama uz autorovih 70 godina života i dvadeset godina prisutnosti u književnome stvaralaštvu. Pokušaj je to zaokruživanja poetske misli i stvaranje antologije vlastita pjesništva od njegove prve zbirke pjesama *Pahuljice* objavljene 1987. pa do *Razgajane duše* objavljene 1995.

Deset sedmica deset je zaokruženih cjelina ljudskoga života i respektabilna dob koja piscu zadaje potrebu za retrospektivom i vrednovanjem vlastita djela. Životni put uvijek nameće pitanje smisla osobnoga hoda: je li sve to bilo od koristi, što to ja ostavljam u nasljeđe, što pamtim i po čemu ću ostati zapamćen?

U taj inventar vlastitosti, u takav životni "kofer" dijaspori Marijan Karabin pokušava složiti sva svoja odlaženja u tuđinu, sve svoje povratke, i one prostore, i one vremenske, i one koje uspijeva stisnuti u sferu duha. U tu "putnu prtljagu" jednom rukom stavlja već gotovo zaboravljene dragocjenosti prošlosti, dok se drugom drži sadašnjosti. Čuva uspomene na poneke običaje i s njima nerazdruživo povezane ljude iskustvenih prijedrenih putova uz koje veže svoje najdublje emocije, a pritom ne zaboravlja promatrati nedoumice sadašnje zbilje. Raduje se kao čovjek koji je na dnu svojega ormara pronašao zametnutu i već odavno zaboravljenu dragu stvar, a koja najčešće nosi ime: "domaća kajkavska stubička riječ". Suprotnosti, koje su kob svakoga povratnika, razapinju ga između patriotskih osjećaja i socijalne i političke zbilje kao stvarnosti koju je prepoznavao u svim svojim dolaženjima u zavičaj i Hrvatsku. Povratak je put koji

počinje čeznućem i očaranjem, ali često završava u slijepoj ulici razočaranja. Stvarnost nikad nije onakva kakvu bi to htjela naša domoljubna čežnja.

Zato ova zbirka ima vrijednost promemorijske svih odlazaka i povrata. Pamćenje minuloga vremena i dragih nam stvari, ljudi i njihovih riječi nije tek puka sentimentalnost primjerena starenju, nego istinsko svjedočanstvo ljubavi za zavičaj i sve ono što je kroz svoje naslove doticao i neumorni putnik Antun Gustav Matoš opisujući svoje "dojmove, vidike, putove, naše ljude i krajeve, putopise i misli iz svoje pečalbe".

Refleksija vremena u kojem je živio i pogled unazad, koji ga opet asocira romantičkim na sadašnjost ili svesremenost, omogućuje Karabinu da zaustavi vrijeme, makar kao sliku u albumu koja može žutjeti, ali ne i priznati da postoji kategorija izgubljenoga vremena, jer je i naša memorija dokaz da sve ima svoj prostor postojanja. Tako će u zadnjoj strofi pjesme *Moje kćeri* zapisati: "Zbog toga ja sve češće, otkad idu bez mene, prelistavam albume i gledam – uspomene!"

U sličan motivacijski ciklus ubraja se i pjesma *Slika v srcu* gdje gotovo Domjanićevski ostavlja zapis o prolaznosti: "Druge puče s drugi dečki / Tam sad drugud skup hodiju, / Steze ke smo mi poznali / Više nikam ne vodiju!"

Povratak, bio to onaj u zavičaj ili u neko drago vrijeme, nije uvijek zahvalan posao ni obećavajući put, jer skriva zamke okretanja oko nečega što više ne postoji u opipljivome obliku ili opasnost nehotičnoga vezivanja uz već raseljeni prostor u koji se neizostavno može navratiti s tek svjetskom boli jednoga usamljenika. Ipak, nitko ne može reći da prošlost i lijepe uspomene nisu

dio njega samoga. Ali, ako su uspomene dobre za izlet, nisu dobre za ostajanje i življenje. Autor vješto nalazi izlaz iz minuloga vremena prepoznajući u slici iz djetinjstva paradigmu sadašnjemu svijetu, osobito kroz socijalnu ili političku razinu. Tako će u jednoj od uspješnih svojih pjesama *Piljari i guljari*, s dozom ironije i sarkazma, stvoriti parabolu vječite podjele na "one gore tere se slavi" i na one koji istinski rade i "na 'ne dele kem curi po glavi". A ta stvarnost potpuno zorno izranja u našoj sadašnjosti, a imat će – nažalost – svoj priključak i u budućnosti.

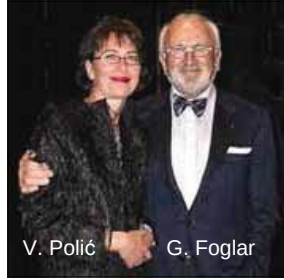
Kajkavski poetski zapisi, premda katkad pod utjecajem govorne štokavizirane kajkavštine, predstavljaju osobito dragocjen dijalektološki izvor, ali i snažnu umjetničku riječ puntarskoga kraja koji se nikad ne miri s nepravdama i stvara svojevrsnu životnu filozofiju (kempuhovsku ili onu dudekovsko-tetecovsku) koja osobito iskače iz pjesme *Gloria mundi* (naslov je uzet iz one poznate latinske sentence *Sic transit gloria mundi* – Tako prolazi slava svijeta) koja se nalazi na, za ovu zbirku simboličnoj, 77. stranici. U njoj na gotovo groteskan način "pri onoj zadnjoj rundi" pjesnik pred nas stavlja vječitu dilemu smisla i prolaznosti, odnosno nakon svega što nas je snašlo pita se jesmo li pametni ili "bedasti". Slično će biti i s pjesmom *Vraži posel*.

Jak socijalni i rodoljubni karakter Marijana Karabina nit je koja se provlači sve do završne pjesme – svojevrsnoga pjesnikova epiloga, jer u svijetu nestalnosti samo siromah i pjesnik rade uvijek jedno te isto. Ali oni jedva da što mogu promijeniti u svojoj sudbini.

Zbirka pjesama *Sedamdeset* uspješno zaokružuje pjesnički rad Marijana Karabina i još jednom potvrđuje njegovo mjesto u hrvatskoj književnosti. ■

Georg Kreis

V. Polić G. Foglar

I U ŠVICARSKOJ VELIKA HAJKA PROTIV THOMPSONA

TKO ŽELI ZABRANITI NASTUP MARKA PERKOVIĆA U DIETIKONU?

Izvor: HOUŠ, Hrvatski ognjištari u Švicarskoj, piše M. Filipović
<http://www.hous.hr/vati-amac.com>

"Nacionalistički hrvatski pjevač Marko Perković hoće nastupiti u Dietikonu" piše "Švicarska komisija protiv rasizma" i savjetuje općini da mu zabrani nastup. Zahtjev je obrazložen već standardnim stereotipom o Hrvatima Ustašama, Jasenovcem kao logorom smrti za Židove, Muslimane i Srbe. Do riječi je došao i nezaobilazni Efraim Zuroff. Ništa novo, pa znamo da Židovi i Srbi koriste svaku priliku da nas prikažu kao naciste, krvožedne i zaostale ognjištare. Ima međutim nešto što ovaj slučaj oko Thompsonovog nastupa u Švicarskoj razlikuje od drugih sličnih po svijetu.

Zahtjev za zabranom nastupa napravio je predsjednik "Eidgenössische Rassismuskommission" prof. Georg Kreis. Kao takav on bi morao biti dobro informiran o stvarnom stanju stvari, što on i potvrđuje kada doslovice kaže da "se kod svojih hrvatskih poznanika raspitao i da su se ti jasno distancirali od Perkovića, premda taj više ne nastupa tako radikalno kao nekada". I dalje: "Hrvatski zemljaci, koji zbog straha od represalija žele ostati anonimni, potvrđuju da se Perković prošlih godina povukao. Problematično je to što kada Perković pjeva o Hrvatskoj, on ne misli na današnju Hrvatsku. U pjesmi "Lipa li si", Perković pjeva o "ponosnoj Herceg-Bosni" koja je dio Bosne i Hercegovine". To po mišljenju g. Kreisa "ide daleko preko uobičajene mjere navodnog patriotizma".

Tko je gospodin Georg Kreis? Tko su njegovi hrvatski poznanici? Kakvi su to Hrvati koji šire neistine o Hrvatskoj i onda se navodno boje represalija?

Vesna Polić ("proslavila" se tužbom protiv Hrvatske kulturne zajednice) i Georg Foglar (na slici) Hrvatima u Švicarskoj nisu nepoznati (članovi su "Hrvatskog kulturnog kluba" iz Badena), ali je manje poznato da im je vjenčani kum upravo gospodin Georg Kreis, a na vjenčanju se okupili gotovo svi tužitelji Hrvatske kulturne zajednice. Zato je

vrlo vjerojatno da su informacije o M. P. Thompsonu, ustašoidnim Hrvatima i Hrvatima iz BiH, koji nemaju pravo svoj komadić zemlje na kojoj stoljećima žive, zvati Herceg-Bosnom, došle od tih ljudi.

Ne treba se bojati Srba, treba se bojati hrvatskih Juda!

JOŠ O THOMPSONOVOM KONCERTU U DIETIKONU

Izvor: HOUŠ

Priča o zabrani koncerta Marka Perkovića Thompsona u Švicarskoj dobila je nastavak, odnosno dva nastavka i to u regionalnom tjedniku *Nachrichten fürs Limmattal*. *NfL* je pisao u broju 15. od 10.04.2008. o problemima oko planiranog koncerta Marka Perkovića u gradskoj dvorani Dietikona, o članku u novinama *20 Minuten* koje Thompsonu podmeću neofašizam i o nejasnoj ulozi Švicarske komisije protiv rasizma (EKR) koja je zatražila zabranu koncerta, što cijeli slučaj čini još skurilnijim. M. P. Thompson nastupa u Švicarskoj najmanje jednom godišnje i kao magnet privlači velike mase ljudi. Pitanje je dakle, zašto se EKR tek sada pojavljuje i prije svega tko ih je pozvao?

U telefonskom razgovoru sa novinarem *NfL*-a, EKR redsjednik prof. dr. Georg Kreis, ostavio je utisak ljubaznog ali bespomoćnog čovjeka. Kazao je da je ustvari upoznat s tematikom, ali da se takvim slučajevima bavi tajništvo. Drugim riječima to znači da Georg Kreis kao najglavniji švicarski čuvar etnija odgovarajuće slučajeve doduše primi, daljnji postupak prepušta svom tajništvu, što je po mišljenju g. Kreisa sasvim normalno. Od izjave objavljene u *20 Minuten* da EKR gradu Dietikonu preporučuje zabranu koncerta, Georg Kreis se izričito distancirao, napominjući da je EKR samo zamolio gradsku upravu da provjere odstupa li taj koncert od propisa po članku 261 – švicarskog kaznenog zakona. Slučaj Perković prijavio je jedan student koji je na jednom predavanju bio konfrontiran s pjevačem, izjavio je Kreis.

U broju 17. od 24. travnja 2008. *NfL* na stranici i pol još jednom obrađuje istu temu i podsjeća da je prof. dr. Georg Kreis u broju 15 izjavio da se EKR na grad Dietikon obratio samo molbom da preispitaju slučaj. Tjednik *NfL* u međuvremenu posjeduje primjerak pisma

EKR na policiju grada Dietikona, u kojem EKR izričito zahtjeva zabranu koncerta. I ne samo to! EKR u svome pismu upućuje na članak u *wikipedia.org* i na jedan internetski blog, prema kojima Thompsonovi tekstovi „veličaju ratna i rasna ubojstva“ te dokazuju „njegovo ultranacionalističko držanje, koje podsjeća na fašističku prošlost Hrvatske“.

Kreis je rekao da su upozorenja došla sa raznih strana, a da se on raspitao i kod svojih hrvatskih poznanika prije su potvrdili dobivene informacije. Prema spoznajama koje *NfL* ima, tu se radi o poznanicima Hrvatima V.P., koja kao glavna urednica uređuje jednu hrvatsku publikaciju. (Glasilo Hrvatskog kulturnog kluba - LIBRA.) Udata je V.P. za G.F., oboje su bili članovi Hrvatske kulturne zajednice u Badenu. Lokalno poznata, uglavnom u hrvatskim krugovima, postala je V.P. u svezi tužbe protiv Hrvatske kulturne zajednice, u kojoj na kraju nije stajala na pobjedničkoj strani. Na njenom vjenčanju sa G.F. bio je prisutan i eksponent aktualne priče o Thompsonu, EKR predsjednik prof. dr. Georg Kreis. Neki hrvatski građani tvrde da Georg Kreis nije bio samo gost na vjenčanju, nego i vjenčani kum. Hrvatima koji sa V.P. stoje u klinču zbog njene tužbe, sve to miriše na planiranu urotu. Upitan za mišljenje o tome, Georg Kreis potvrđuje da je bio prisutan na vjenčanju, ali da se „ne može sjetiti da je bio i kum“. V.P. nije imala aktivnu ulogu u ovoj priči, kaže Kreis, no istovremeno potvrđuje da je sa V.P. razgovarao o planiranom Thompsonovom koncertu. Optužbu da se radi o uroti, Kreis odlučno odbacuje.

Od objave prvog članka do danas, sa više strana smo primili informaciju da se u slučaju „bloga“ na kojeg se poziva EKR, radi o blogu Željka Peratovića. Vjerujemo da naši čitatelji i u ovom slučaju imaju pravo, kao što je imao pravo i M. Filipović kada je napisao da se „poznanici“ Georga Kreisa zovu Vesna Polić i Georg Foglar, što je konačno potvrđeno inicijalima njihovih imena objavljenih u *NfL*.

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICE SE OGRAĐUJE

Osuđujemo zabranu koncerta Marka Perkovića Thompsona i ograđujemo se od onih koji su imali svoga udjela u toj djelatnosti.

Vidi slijedeću stranicu ►

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICE SE OGRAĐUJE

Zahtjev za zabranu koncerta Marka Perkovića Thompsona u Dietikonu izazvao je, s pravom, veliko nezadovoljstvo Hrvata u Švicarskoj. Nekoliko švicarskih tiskovina pisalo je o tom slučaju, spominjući i Hrvatsku kulturnu zajednicu, sudski proces i gospođu V.P.

Nažalost, još uvijek nije svima jasno tko je tko, i tko je gdje, pa nerijetko dolazi do zabune. Primili smo više pisama iz kojih se vidi da naši ljudi misle kako smo mi odgovorni za zabranu koncerta, stoga želimo pojasniti neke stvari.

Gospođa Vesna Polić tužiteljica je Hrvatske kulturne zajednice i zaslužna za povlačenje našeg i hrvatskog imena za povlačenje našeg i hrvatskog imena po švicarskim sudovima. Vrhovni sud presudio je u korist HKZ! (pismo je objavljeno na www.hkz-kkv.ch)

Gospođa Polić član je novoosnovane udruge *Hrvatski kulturni klub u Baden-u*. Poradi sličnosti imena, još uvijek mnogi misle da smo mi oni, i obrnuto. Hrvatski kulturni klub izdaje glasilo *LIBRA*, a glavna urednica je Vesna Polić.

Hrvatska kulturna zajednica izdaje glasilo *Društvene obavijesti* (kompletno i na našoj web stranici).

Osuđujemo zabranu koncerta Marka Perkovića Thompsona i ograđujemo se od onih koji su imali svoga udjela u toj djelatnosti. Molimo sve one koji će ovo pročitati da o našoj reakciji obavijeste svoje prijatelje. Nadamo se da će uložena žalba organizatora uroditi plodom i da će se koncert ipak održati. U tom slučaju, svim ljubiteljima Thompsona i njemu samom, želimo dobru zabavu i puno uspjeha.

Upravni odbor

VISP, WALLIS, 21. LIPNJA 2008.

DAN KULTURA

Piše Marija Čulap Imhof

U subotu 21.06.2008. oko 10h osobe različitih narodnosti kretale su se trgovom La Poste u pripremi završnih poslova oko dekoracije štandova i postavljanja odgovarajućih elemenata za početak pripreme gurmanskih specijaliteta. Naravno i mi Hrvati smo bili prisutni i to sa dva štanda, jedan štand sa našim hrvatskim kolačima, a jedan sa gurmanskim specijalitetima. Dekoraciju smo postavili sa hrvatskom zastavom, posterima i suvenirima koje nam je poslala Hrvatska turistička zajednica iz Züricha. Neizmijerno smo im zahvalni, pošto to nije prvi puta da nas podržava sa promidžbenim materijalima o Hrvatskoj, a sve je super izgledalo. Puno prospekata i suvenira je u kratkom vremenu kupljeno, interes je bio veći nego što smo imali promidžbenog materijala.

Naši gurmanski specijaliteti i kolači rasprodani su već do 18h, iako je bilo planirano da će potrajati do 20h, pošto su mnoge osobe više puta posjećivale naše štandove. Vrijeme je bilo sunčano i vruće, znatno manje je bilo posjetitelja nego prošle godine, pošto je za djecu u Wallisu školska godina završila 20.06. i puno je osoba otputovalo na ferije, a i radi nogometnih utakmica koje su bile u centru zapazanja.

Hrvati iz Wallisa su sudjelovali i u kulturnom programu sa folklornom grupom odraslih osoba koja je nastupala sa plesovima Hrvata iz Bosanske Posavine, sa folklornom grupom djece *Dragulj* odjevene u narodne nošnje iz različitih krajeva BiH i Hrvatske i muzički sastav hrvatske djece iz Briga sa učiteljem HDŠ. Znatnu zainteresiranost posjetitelja privukle su naše narodne nošnje i plesovi obadvice grupe. Naša su djeca u

nošnjama izgledala jako privlačno i simpatično, pa su ih fotografi lokalnog radija i novina stalno fotografirali. Kad je njih pet zasviralo hrvatsku melodiju, a jedan dječji glas zapjevao, bilo je predivno čuti odjekivanje muzičkih tonova hrvatske pjesme u Švicarskoj, dok su posjetitelji zainteresirano slušali. Naše su grupe bile prve na programu, tako da su posjetitelji sa velikom pažnjom pratili kulturni program. I ja sam se divila našima, jer na velikoj vrućini nije bilo jednostavno plesati u toplim i teškim narodnim nošnjama. Svi su dali sve od sebe, ništa ih nije spriječilo, ni trema, ni vrućina, pokazali su izvanredni hrvatski ples, hrvatsku glazbu i pjesmu.

Poslije su slijedile grupe ostalih naroda - Portugalci, Brazilijanci, Kurdi, Tamili - sa njihovim kulturnim programom koji je također bio jako kvalitetan i vizuelno zanimljiv.

Knjižnica iz Oberwallisa je također bila prisutna sa svojim različitim programima na drugom kraju trga La Poste, gdje je većinom okupljala djecu. Puno je djece hodalo po trgu sa obojanim motivima na licu, a vidjeli su se i hrvatski motivi, što pokazuje da su si članovi knjižnice također dali truda i umijeća. Bilo je to lijepo i nezaboravno druženje kroz kulturni program sa ljudima iz Wallisa i drugih nacionalnosti.

Dali smo priliku drugima da nas bolje upoznaju, a i mi smo mogli upoznati druge narode na bolji i intezivniji način pun razumijevanja i tolerancije za njihovu kulturu i mentalitet. Početkom tjedna bilo je dirljivo i lijepo vidjeti stranice novina *Walliser Bote* i internet stranicu lokalnog radija *Radio Rottu Oberwallis* pune fotografija sa nastupa Hrvata i članaka o nama sa pozitivnim kritikama.

EURO 2008 U VISPU

UTAKMICA HRVATSKA-AUSTRIJA

Piše Marija Čulap Imhof

U nedjelju, 08. lipnja 2008. od 18 h, na otvorenom prostoru ispred kongresne dvorane La Poste u Vispu, okupio se veliki broj ljubitelja nogometa, kako bi na velikom ekranu pratili prijenos utakmice reprezentacija Hrvatske i Austrije.

Među gledateljima bilo je sigurno više od 300 Hrvata, od njih 1312 koji žive i rade u Wallisu. Bilo je mnogo odraslih i naravno puno naše omladine i djece. Bilo nas je lijepo vidjeti, obučene sve u crveno - bijelo - plavoj boji, boji dresova naše nogometne reprezentacije i naše hrvatske zastave.

U prvom poluvremenu utakmice kad je Luka Modrić postigao gol iz jedanaesterca za našu reprezentaciju, nismo mogli zaustaviti osjećaje i emocije, navijalo se bučno, vijorile su se hrvatske zastave i čuli uzvici oduševljenja. U drugom poluvremenu, pošto su naši nogometaši igrali nešto pasivnije, strepili smo, puls nam je sigurno svima bio ubrzan, kad su se austrijski nogometaši nalazili ispred našeg gola. Na kraju nismo mogli sakriti našu radost, veselili smo se dugo u noć, slaveći uspjeh hrvatske nogometne reprezentacije, koja je protiv Austrije pobijedila s 1:0.

Mnogi su uz prijenos utakmice mogli uživati i u hrvatskim specijalitetima. Ispred našeg štanda uvijek se moralo dugo čekati, jer su, očigledno, mnogima bili ukusni naši specijaliteti. ■

40 GODINA ORGULJAŠKOG STAŽA

Profesor Ivan Matarić, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice, ovog je proljeća svoju veliku godišnjicu obilježio svečanim koncertom u crkvi Bazilika srca Isusova u Zagrebu u prisustvu obitelji i prijatelja.

ISKRENE ČESTITKE!

IZBORNA KONVENCIJA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA

Zagreb, 04. – 06. ožujka 2008.

Na izornoj Konvenciji za novoga predsjednika izabran je dugogodišnji glavni tajnik, g. Josip Ante Sovulj iz New Yorka. Osim izbora predsjednika i novoga vodstva, učesnici Konvencije donijeli su i Rezoluciju od 7 točaka, odlučili da se zahvale i priznanja dodijele dubrovačkom biskupu msgr. Želimiru Puljiću, don Robertu Zuboviću, voditelju HKM u New Yorku i Hrvatskom etničkom institutu u Chicagu na čelu sa fra Ljubom Krasićem. Izdane su i predstavljene dvije nove publikacije: *Bleiburška tragedija i Križni put hrvatskoga naroda godine 1945* (autor Anđelko Mijatović) i *The Marulić Reader* (autor Bratislav Lučina).

REZOLUCIJA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA

Glavni odbor HSK-a, na svom zasjedanju u Zagrebu 4., 5. i 6. ožujka 2008. godine, donio je sljedeću Rezoluciju:

1. Nepodnošljivo je da protiv svih pravila demokracije i državne suverenosti Republika Hrvatska i Hrvati u Bosni i Hercegovini još uvijek se suočavaju s pokušajima ograničavanja i pobijanja svoje suverenosti od strane različitih moćnih čimbenika, od kojih neki žele ostvariti projekt "zapadnoga Balkana". Apeliramo na Vladu Republike Hrvatske, da se suprotstavi spomenutim opasnostima, ali i otvori pozitivnim mogućnostima hrvatskog naroda kao cjeline.

2. Hrvatski narod u Bosni i Hercegovini i dalje je diskriminiran, iako mu ustav BiH kao i Daytonski i Washingtonski sporazumi jamče status suverenog i konstitutivnog naroda. Od Republike Hrvatske i njenih ustanova očekujemo snažniju podršku tom dijelu našeg naroda, jer je to vitalno pitanje cjelovitog hrvatskog korpusa.

3. Unatoč tome što je broj Hrvata izvan granica Republike Hrvatske skoro jednak broju Hrvata s prebivalištem u Hrvatskoj, još uvijek se sučeljavamo s činjenicom da je minimalan onaj broj Hrvata iz toga dijela nacionalnoga korpusa kojima je omogućeno s važnijih položaja doprinositi javnom životu. Isto tako, još uvijek nije uspostavljeno dopisno glasovanje iz inozemstva, niti riješeno predstavništvo hrvatskog izvandomovinstva u Hrvatskom Saboru.

4. U skladu s odlukom HSK-a još prije 3 godine i dalje podržavamo pokretanje istraga za istraživanje zločina počinje-

nih u komunističkom poretku, što je u skladu s deklaracijom Vijeća Europe i Sabora Republike Hrvatske. Molimo sve odgovorne ustanove da se svim silama suprotstave ovom zastrašujućem održavanju kulta totalitarne ideologije, običaja i ličnosti u Republici Hrvatskoj.

5. Potičemo i molimo Vladu Republike Hrvatske da bez odlaganja ispuni sve pravne akte pri UN-u, kako bi hrvatski haaški osuđenici mogli što prije početi izdržavati svoje kazne u Hrvatskoj, te da se još jednom pokrene postupak za izbjavljenje Zvonka Bušića iz američkog zatvora. Izražavamo i podršku našim pritvorenicima u Haagu koji su u procesu suđenja, te zahtijevamo sankcioniranje očitih propusta bivše tužiteljice u skladu sa međunarodnim standardima.

6. Apeliramo na medije u Republici Hrvatskoj kao i na sve odgovorne, da prekinu praksu ignoriranja Hrvatskog izvandomovinstva. Posebice primjećujemo da Hrvatska televizija, kao državna ustanova koju financiraju korisnici tv prijemnika, u pojedinim programima nudi jednostrane sadržaje, ali i poluistine i klevete o hrvatskom narodu.

7. Kako se priprema popis pučanstva u Republici Hrvatskoj, molimo Vladu Republike Hrvatske da izvrši sve pripreme kako bi se obavio popis i Hrvata izvan domovine.

Glavni odbor Hrvatskog svjetskog kongresa (GO HSK)

Uz 15-TU OBLJETNICU HSK CH/FL

U Oltenu u Hrvatskoj kući održana je 13.04.2008. Konvencija Hrvatskog svjetskog kongresa Švicarske i Liechtensteina (HSK CH/FL). Njegov dugogodišnji predsjednik dr. Branko Grizelj u svojoj je poruci zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinjeli djelovanju ove hrvatske krovne udruge, sjetivši se i pok. dr. Ante Kordića. Istaknuo je, da je hrvatsko zajedništvo dobro funkcioniralo u kriznim vremenima, te da moramo učiti i sve učiniti da ga bude i u mirnodopskim. Inzistirao je, da mladež hrvatskog podrijetla koja ovdje odrasta, mora naći svoj put u čuvanju i njegovanju hrvatskih interesa i baštine. Žao mu je da službena domovina nije više podržavala rad i nastojanja nas izvan domovine, pa ni HSK, a koji je gotovo čudom uspio postati član UN-a i to s konzultativnim statusom, pa je tako više cijenjen od stranaca i moćnog svijeta, nego od svojih.

Veleposlanik RH u Bernu Jakša Muljačić pohvalio je uvezivanje hrvatskih udruga i značajnih pojedinaca kroz HSK, istaknuvši važnost ovakve širine i otvorenosti kakvu doživljava ovdje.

Na ovaj skup donio je novosti sa sastanka Glavnog odbora HSK-a, koji je održan u ožujku 2008. u Zagrebu, fra Šimun Šito Ćorić, kao glasnogovornik i član Izvršnog odbora HSK na svjetskoj razini. Između ostalog izvijestio je o sljedećem: za novog predsjednika HSK izabran je dugogodišnji glavni tajnik Josip Ante Sovulj iz New Yorka; predstavljene su publikacije HSK-a *The Marulić Reader* na engleskom (u suradnji s Marulianum-om iz Splita, izbor iz Marulićevih djela na engleskom) i *Bleiburška tragedija i križni put hrvatskog naroda godine 1945.*, koja se prevodi na engleski, njemački i francuski jezik; pripremaju se proslave 500 g. rođenja Marina Držića (pod vodstvom HSK

Italije), 150 g. rođenja Ivana Vučetića (s Maticom iseljenika), tog svjetskog pronalazača originalnosti otiska prsta kod svake osobe (daktiloskopija), te 130 g. rođenja Marijana Matijevića (s Udrugom Ličana Marijan Matijević, Županja), toga najsnažnijeg čovjeka na svijetu; informacije o Hrvatskim svjetskim igrama u Zadarskoj županiji 2009. ili 2010.; o procesu primanja 4 nove zemlje u HSK: Bolivija, Ekvador, Crna Gora i Kosovo.

Glavna tajnica HSK CH/FL Franjica Kos podnijela je kratko izvješće o HSK CH/FL kroz ovih petnaest godina djelovanja. U Izvršni odbor (IO) HSK CH/FL izabrani su: dr. med. Vlado Šimunović, predsjednik, Tomislav Mijatović i dr. Alen Kordić kao dopredsjednici i osobe za kontakte s medijima, Franjica Kos, gl. tajnica, dipl. ing. Štefo Babić, rizničar i dipl. ing. Antun Šerić, član. Također su izabrani za članove IO HSK CH/FL prvi ljudi vodećih hrvatskih ustanova i udruga u Švicarskoj: prof. Andrea Radman, koordinatorica Hrvatskih dopunskih škola; prof. Ivan Matarić, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice; Ivan Roščić predsjednik i koordinator HDZ-a, dipl. ing. Ante Soldo, predstavnik AMAC-a, Zlatko Šešet, povjerenik za frankofon-

sku Švicarsku, Mario Lovrić povjerenik za Hrvatske svjetske igre i športske udruge. U Nadzorni odbor izabrane su Dunja Gaupp i Ana Župa. Među ovim potonjima zapažen je bio pozdrav predsjednika HDZ-a za Švicarsku gosp. Ivana Roščića, koji je istaknuo važnost ovakvog povezivanja svih vodećih hrvatskih udruga u Švicarskoj, pokazavši zadovoljstvo što se "HSK CH/FL vraća kući". Netko je poslije komentirao upravo vrijednost činjenice što se upravo HDZ ponovno aktivno uključio u kongres i da je više nego dobro što se tako i "HDZ vraća kući".

Na Konvenciji se pokazao i interes za međusobno povezivanje hrvatske druge generacije u Švicarskoj, pa možda će nas studentice Betti Babić i Veronika Kos uskoro ugodno iznenaditi konkretnijim ostvarenjima. Svjetski priznati i poznati hrvatski i lihtenštajnski umjetnik Vlado Franjević razveselio je sve nazočne darom svojih triju slika za aukciju u dobrotvorne svrhe HSK-a.

Franjica Kos

Glavna tajnica HSK CH/FL

IZMEĐU DVA SVIJETA

POTRAGA ZA IDENTITETOM

Piše Marija Vučković, Zermatt

Nitko ne zna što znači roditi se i živjeti na ivici između dva svijeta, poznavati i razumijevati i jedan i drugi, a ne moći učiniti ništa da se oni objasne među sobom i zbliže, voljeti i mrziti i jedan i drugi, kolebati se i povoditi se cijelog vijeka, biti kod dva zavičaja bez ijednoga, biti svuda kod kuće i ostati zauvijek stranac, ukratko živjeti razapet, ali kao žrtva i mučitelj u isto vrijeme.

Ivo Andrić: "Travnička Kronika"

Nitko ne zna tako dobro opisati naše osjećaje kao naš bosanski nobelovac, koji do kraja života nije znao da li je Bosanac, Hrvat ili Jugosloven. Tako da se pitam nije li i on bio "Ausländer" i možda živio u Švicarskoj, a da mi to neznamo? Znao je tako dobro prodirjeti u srž problema kojeg ni mi sami ne znamo tako dobro opisati, mi koji taj problem svakodnevno doživljavamo u svim njegovim varijacijama.

Mi Hrvati koji živimo u ovoj prelijepoj državi i koji smo dovoljno dugo ovdje da upoznamo ovdašnje običaje, ljude, prednosti i nedostatke ovdašnjeg načina života, istovremeno u svom srcu nosimo sve ono dobro i loše iz nekih prošlih vremena. Iz jedne zemlje koje više nema, koju su zamijenile nove države u kojoj su i ljudi nekako drugačiji nego prije. Nema više onih ljudi sa kojima smo se mogli identificirati, koji su bili isto od-

gojeni kao i mi, kojima su iste vrijednosti bile ulijevane u njihove odrastajuće duše. Tako da je bilo lako naći zajedničku riječ, jer smo imali mnogo toga zajedničkog.

Sad smo upoznali i neku drugu zemlju, neke druge ljude i naučili mnogo toga što nas je na neki način obogatilo, ali i odmaklo od onih ljudi s kojima smo bili i koji možda još postoje samo mi nismo dio njih. Tako nam se čini da volimo tu zemlju i te ljude, jer mislimo da su to oni ljudi kojima pripadamo. A kad malo duže budemo tamo, nađemo puno toga što nas razdvaja od njih, jer smo predugo bili u drugačijim uvjetima i sa drugačijim ljudima koji su nas, htjeli ili ne, izmijenili. A izmijenili su nas, jer smo ih počeli razumijevati, poštivati pa i voljeti, jer smo upoznali njihove dobre ali i loše strane, koje su nas naučile našoj životnoj mudrosti. Naučili smo kako živjeti kao i Švicarci, kako se ponašati kao oni, postali su nam prijatelji, razumijemo ih.

Razumijemo i one ljude koje smo nekad poznavali ili ih još poznajemo, koji žive u našoj domovini, za kojom čeznemo, a ostalo je još jedno neriješeno pitanje: Tko razumije nas? Tko razumije nas ovako promijenjene, obilježene, ispačene, nas koji više ne pripadamo ni tamo ni ovamo, nas koji razumijemo i jedne i druge i koji smo nemoćni da pomirimo i objasnimo ta dva svijeta jedan sa drugim.

Mislim da nam ostaje jedna nada, da pomirimo ta dva svijeta u sebi da ih prihvatimo kao svoja, tako da ukinemo razdor u našoj duši, kako bi postigli mir,

a ne mržnju. Da volimo ono što je dobro, svejedno iz kojeg je svijeta, ovog ili onoga, i da odbacimo ono što je loše za nas kao i za druge, svejedno da li to bilo hrvatsko ili švicarsko. Preostaje nam da pokušamo razumjeti sami sebe, sami ili uz pomoć onih koji su u istoj poziciji kao i mi, kako bi mogli izvući korist od onoga što se zove životna mudrost ili iskustvo ili zrelost, kako god hoćete.

TKO NAS RAZUMIJE, OD KOGA IMAMO PODRŠKU?

Piše Marija Čulap Imhof, Brig

Mi Hrvati iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske kome smo sličniji, ovom narodu kod kojeg živimo i radimo ili onome kojeg smo napustili kad smo otišli sa naše rodne grude? Da li smo svjesni koliko smo se promijenili ili koliko smo zadržali svog identičnog hrvatskog mentaliteta i tradicije? Ovaj narod u Švicarskoj naziva nas strancima, a za naše Hrvate u domovini smo na neki način takođe stranci, jer već niz godina ne živimo sa njima.

Sudbina mnogih iseljenih Hrvata je slična, vežu nas slična životna iskustva, raštrkani smo svuda po svijetu. Zar nismo slični Židovima po tome? Svatko od nas će sigurno uvijek na upit odgovoriti sa ponosom da je Hrvat po nacionalnosti, a mnogi od nas već su Švicarci, jer su uzeli njihovo državljanstvo.

Mi Hrvati se lako priviknemo na mentalitet i način življenja zemlje domaćina, jer smo inače miran i marljiv

narod i ne želimo biti upadljivi i praviti drugima probleme. Ali kako nam je bilo na samom početku našeg dolaska i kako nam je sada, rijetko tko od Švicaraca zna. Niti naši Hrvati u domovini ne mogu znati da li smo bili usamljeni, tužni, bespomoćni ili zadovoljni jer smo se dobro snašli.

Nije bilo lako ostaviti svoj rodni kraj, svoje najbliže, prijatelje, sve poznato i krenuti u nepoznato, u strani svijet sa stranim jezicima. A svi smo mi imali razloge zbog kojih smo napustili svoju zemlju. Zbog rata je većina Hrvata iz Bosne i Hercegovine došla u Švicarsku, ostavši bez svog rodnog kraja i svih materijalnih dobara, sa nekoliko franaka u džepu, a neki su izgubili i dio svoje obitelji.

Zato danas od ukupnog broja Hrvata koji živi u Švicarskoj gotovo 80% od pada na Hrvate iz Bosne i Hercegovine.

Na njima je ostao trag tih trauma, no da li je itko za njih imao razumijevanja u najtežim trenucima njihova života?

Mnogi sa strane će možda reći: „Zar je to bitno, koga interesira kako je Hrvatima koji žive ovdje, sigurno ništa bolje i ništa gore nego kao i ostalim strancima iz drugih zemalja svijeta?“

A mnogi drugi će možda reći: „Još Hrvati imaju prednost iste su rase i religije kao i domaći i nisu upadljivi za oko nacionalistima.“

Meni je jako bitno kako se Hrvati osjećaju, jer sam dio njih. Da li su zadovoljni, da li su uopće sretni sa svojom situacijom ovdje, da li su svoje diplome iz Hrvatske pohranili u ladici komode svoga stana ili su predali na željena radna mjesta, da li im nedostaje podrška u mnogo čemu. Pitam se da li uopće ikoga to interesira? Bitno je da mi imamo dovoljno razumijevanja za druge, da možemo i da smo u mogućnosti podržati svaku humanitarnu akciju crkve, škole ili neke druge ustanove ili pomoć osobnog karaktera.

Mnogi znaju reći: „Njima je lako i jednostavno, jer žive u bogatoj i organiziranoj državi Švicarskoj gdje se svaki rad dobro plaća.“

Nije nam nikad bilo lako, a i danas isto tako, ali mi se ne žalimo, mi smo navikli da druge razumijemo i da drugi budu sa nama zadovoljni. ■

Uvod pjesmi "Maljine"

Ove godine skupina osoba iz sela Maljine, općina Travnik, organizira „Domovinski susret“ 02. kolovoza 2008. za sve osobe iz tog mjesta i okoline. Za one koji žive u domovini i za one koji žive u inozemstvu sa idejom da dožive zajednički dan druženja i ponovnog viđenja, za neke nakon mnogo godina. Ja povodom tog susreta imam želju i potrebu da napišem nekoliko riječi.

Dubravka Pranješ, Monthey

MALJINE

Dragi naši iz bliza i iz daleka
Vaš dolazak ovo selo rado čeka.

Dobro došao dragi prijatelju
Da ispuniš svome srcu želju.

Ne moj zaboraviti selo svoje,
jer Maljine su naše, a ne samo selo moje.

I zato svrati na svoje ognjište,
jer je ovdje bilo veliko bojište.

Imaj lijepu riječ za sve preživjele mlade i stare,
a pomoli se za naše poginule drage.

Tu si rođen i tu si rastao
I tu si velikim čovjekom postao.

Svatko od nas o sebi može napisati roman,
ali te molim prijatelju ostani samo skroman!

Svrati nekad u svoje selo,
jer nigdje nije ko ovdje veselo.

Nek ti korak bude tih i mek
I ne budi od svog naroda predalek.

Hvala što ste poslušali riječ moju
I na godinu se sakupili u većem broju.

MOJA DOMOVINA

Marica Oreški

Na istoku ispred Alpa,
Gdje se sunce zorom rađa
Ima jedna zemlja mala
Na planetu jedva stala
To je moja Domovina

Na sjeveru polja plodna
U srcu joj bujna gora
Na jugu se talasa
Plavi Jadran, biser mora
To je moja Domovina.

Na njoj ratar kosu kuje,
Njome zlatno žito žanje,
Vinogradar grožđe bere,
Svud se pjesma čuje, čuje,
To je moja Domovina.

U njoj čežnji ljudi žive
Zrakama je sunce mije,
Šahovnica svud se vije
Hrvatska je njeno ime
To je moja domovina.

Uskrсни prosvjed iz naroda RAZAPETI GENERALI

Bože mili, Bože mili
Šta je ovo mojoj domovini?

Zar ne smije biti
lijepa pobjednica
nego mora biti
vječno razapeta?
Tako žele proklete jude
i njihovi poslušnici
kao što su Stevo, Ivo
i ostali izdajnici.
Svi nas hoće izbrisati,
svi su na nas alergični.

I lipote naše 'oće prisvojiti,
da nestane pravih domoljuba
kao Norac, kao Gotovina,
da im ime ne širi se dalje,
Zato trpe kletve, kazamate,
to su muke i strašne boli,
kao Isusu dok na križu stoji.
Uskrsnuće Kriste tvoje,
neka vrati generale moje!
Ti ih vrati domovini dragoj,
oni su joj slobodu donijeli.
Zato su ih razapeli,
ljubav i hvalu uzvratili,
što su guzice njima obranili.

Jel' to pravda Bože mili?
Pozdrav mojim generalima!

Bog i Hrvati
Anđelka Drnas

VUČEDOLSKI ZOV

Došo sam kući kao i uvijek
na porođaj svibanjske noći,
umoran od puta, sa zebnjom u srcu
zar je sve to moralo doći

Bili su „Oni“ oduvijek takvi
umiljati podli i mili,
gradili snove o „Srpstvu svekolikom“
nešto „Veliko“ malome nudili

Ugrožene zbjegove mudro su tkali
i predstave tako igrali važne
o robstvu i slobodi „Naroda jadnog“
što svijet već poznaje iz prošlosti lažne

Oborena stabla na prilazu grada,
nagovještaj crnih slutnji su zlobnih
i mnoštvo nemoćnih što tu zamori
braniti će svoje, za svog do posljednjih

Na Mitnici slavnoj gledam te momke
što grudu svoju od uljeza brane,
s puškom za vrabce i srcem lavovskim
O Bože! Zar je to dio pravde?

I bradate nemani rodiše zbilju
rušeć pred sobom domove nam stare
„uništiti treba sve što je hrvatsko“
vrtiče, škole, crkve, oltare

Al' svanut će novi i ljepši nam dani,
niknut će veće nam crkve i škole,
zapjevat će opet golub golubici
Vučedolskim zovom u svitanje zore

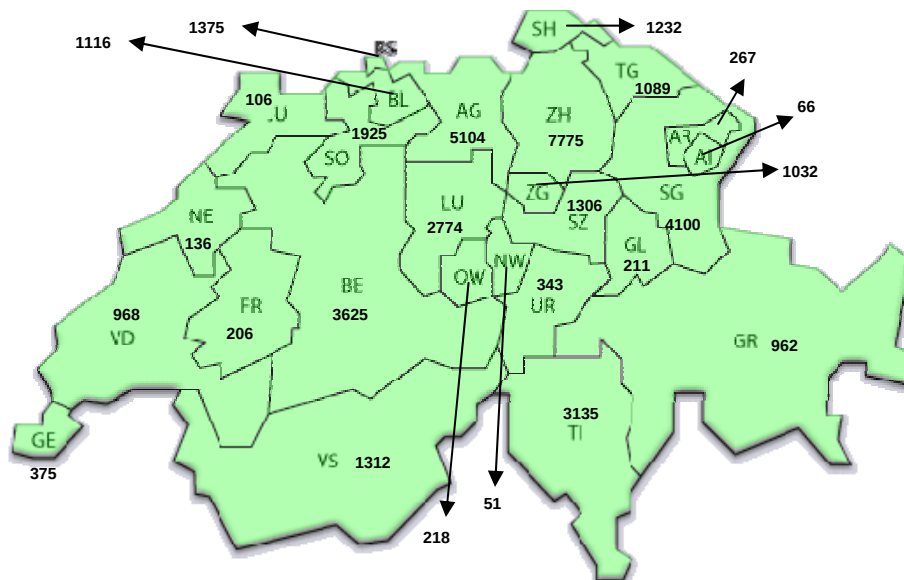
svibanj 1991., Jozo Miro

NADOPUNJENA STATISTIKA HRVATA U ŠVICARSKOJ

Piše Marija Čulap Imhof

U prošlom broju Društvenih obavijesti donijela sam statistiku Hrvata u Švicarskoj. Tabela "Hrvati po kantonima" pokazivala je podatke za godinu 2001. i nije obuhvatila sve kantone. U međuvremenu su dostupni najnoviji podatci o broju Hrvata za godinu 2005. i to u svim švicarskim kantonima.

Poradi boljeg pregleda ujedinila sam podatke za obje godine u jednu tabelu. Ostali podatci su nepromijenjeni.

Hrvati po kantonima

godina	2001.	2005.
Zürich	???	7 775
Aargau	5 167	5 104
St. Gallen	4 338	4 100
Bern	???	3 625
Tessin	3 328	3 135
Luzern	???	2 774
Solothurn	1 915	1 925
Basel-Stadt	1 506	1 375
Wallis	1 403	1 312
Schwyz	???	1 306
Schaffhausen	1 412	1 232
Thurgau	1 240	1 089
Zug	1 166	1 032
Basel-Land	1 070	1 116
Waadt	953	968
Graubünden	1 274	962
Genf	354	375
Uri	???	343
Appenzell A. Rh.	372	267
Obwalden	???	218
Glarus	???	211
Freiburg	199	206
Neuenburg	150	136
Jura	115	106
Appenzell I. Rh.	88	66
Nidwalden	???	51

PROKLETSTVO SPOZNAJE

Piše Marija Vučković

Da li je Bog zabranio Adamu i Evi da jedu sa drveta spoznaje iz nekog razloga ili iz čistog hira?

Prije da je imao neki razlog, jer po njegovom sve ima neki smisao, pa se pitam nije li smisao te zabrane da smo nezrela bića koja se ne mogu nositi sa kompliciranošću života i stvaranja. Da je to tako pokazuje i to da Adam i Eva ne imadoše nikakve koristi od spoznaje za koju su toliko riskirali.

Nešto u nama ne može shvatiti zašto postoje dobro i zlo, i što je dobro, a što zlo. Uzme li se u obzir samo naša ljudska povijest, vidjeti ćemo da su čak i najveći zločinci, koji su skrivili nebrojene ljudske živote, imali neke uzvišene ciljeve, htjeli su stvoriti neki novi svijet, neki bolji svijet, ali nažalost neki crnobijeli svijet gdje se ljudi dijele na dobre i zle, na one koji imaju pravo živjeti i one koji moraju nestati jer misle drugačije.

I eto, od vremena Adama i Eve nije nam uspjelo, tom našem jadnom čovječanstvu, naučiti da smo svi mi i dobri i zli, i crni i bijeli, pa i kada se trudimo iz sve snage biti ili jedno ili drugo, u stvari možemo biti samo i jedno i drugo odjednom.

Zašto nam je toliko teško razumjeti drugoga ili se postaviti u njegovu situaciju? Bojimo li se da ne izgubimo sebe, svoje mišljenje, svoj identitet? To onda ispadne kao neka borba, tko koga uspije nagovoriti da živi po njegovim pravilima ili po njegovom mišljenju, on je glavni, valjda onda i vlada.

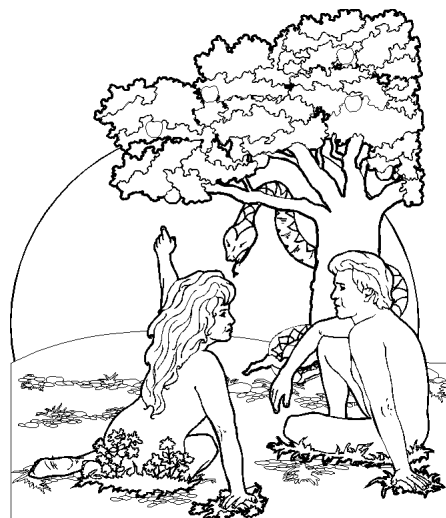
Pitanje je zato, kako dalje i što nam je činiti? Da li će nam ikad uspjeti pobijediti svoj ego kao prvo, pa onda ne ćemo imati potrebu pobijediti sve

druge oko sebe, jer će nam jednako biti važni kao i mi sami sebi, jer ćemo biti svjesni da samo zajedno imamo šanse preživjeti u ovome svijetu koji polako postaje nestabilan upravo zbog toga što se stalno neko bori za sebe i za svoj ego na račun drugih.

Da li će nam ikada biti jasno da sve što radimo drugima, radimo sebi, počev od klime i globalnog zagađenja, pa do međuljudskih odnosa. Sve se vraća, sve se plaća! Hoćemo li se jednom zamisliti što radimo i koje su posljedice svega?

Uvijek u ovim razmišljanjima dođem do točke kad se moram upitati: a što može pojedinac kad ima previše onih koji pokušavaju stalno sa nama dominirati u raznim pogledima na ovom svijetu?

Pa mislim da se isplati pozabaviti se tom kolektivnom evolucijom, t.j. da što više ljudi radi kako može i koliko može na zajedničkom ljudskom napredku, da bi se stvorila neka protuteža ili kritična masa kako bi se moglo nešto poduzeti pokaže li se potreba za tim. ■

KADA JE SVE POČELO AUTO NAŠ SVAGDAŠNJI

Priredila Dunja Gaupp

Zadnjih nekoliko mjeseci cijene goriva polako, ali sigurno, dovode mnoge ljude u situaciju kada se počinju pitati mogu li si i kako dugo priuštiti luksuz zvani automobil. Mene je to navelo na šetnju kroz povijest tog tehničkog čuda svoga vremena.

PRVI MOTORKOTAČ - PRIJE 123 G.

Mašinski inženjer Gottlieb Daimler i konstruktor Wilhelm Maybach (Nijemci) namjeravali su samo testirati zajednički razvijeni 0,5 PS jaki motor. Ugradili su ga direktno ispod sjedalice bicikla drvene konstrukcije. Sjedalica je imala oblik sedla, što je vozilu donijelo ime „jahača kola“. Prvu probnu vožnju napravio je

Daimlerov sin Paul. Nevjerojatnom brzinom od 12 km/h prešao je 3 km udaljenosti od mjesta Cannstatt do mjesta Untertuerkheim. Opasnost pada nije postojala, jer je motorkotač imao pomoćne kotače. Za svoja „jahača kola“ Daimler je 29. kolovoza 1885. dobio patent. Kotači okovani željeznim kolotovima, nisu jamčila udobnu vožnju, pa je taj prvi motorkotač ostao jedini primjerak svoje vrste. Motorkotači su se počeli proizvoditi i prodavati tek 1894. ali ne kod Daimlera. On se posvetio gradnji automobila.

PRVA BENZINSKA PUMPA – PRIJE 120 GODINA

Ujutro 5. kolovoza 1888. Bertha Benz svoja dva sina stavlja u auto, kojeg je dvije godine prije izmislio njen suprug Carl Benz. Prvo daleko putovanje vodi je od Mannheima do Pforzheima. Napreduje dobro i bez problema, ali u gradiću Wiesloch je gorivo potrošeno. Benzinske pumpe još ne postoje. Bertha Benz ulazi u gradsku apoteku i traži 2 litre ligroina. Apotekar Willi Ockel je iznenađen. On doduše prodaje taj laki benzin, ali kao sredstvo za čišćenje u malim bočicama. A sada netko traži, još k tome žena, čak dvije litre, da bi time pokrenula jednu piskavu, dahtavu i zbog toga nesumljivo đavolsku mašinu.

Na kraju ga je Berta ipak udobrovoljila i nastavila vožnju. Tako je Gradska apoteka Wiesloch ušla u povijest automobilizma kao prva benzijska crpka, a začuđeni apotekar kao prvi prodavač na benzijskoj stanici.

PRVI PARKOMETAR PRIJE 73 G.

Prava katastrofa. Parkirališta ispred dućana u Oklahoma City bila su stalno zauzeta, što je odbijalo moguće kupce. Problem se mora riješiti, odlučuje gradski odbor, a rješenje mora naći Carl C. Magee. Magee je napravio prvi parkometar koji je postavljen 16. srpnja 1935. Ubacivanjem novčića vozači su kupovali licencu za parkiranje. Ubrzo je postavljeno 150 parkometara koji su punili gradsku blagajnu. Sistem se ubrzo proširio po cijeloj Americi. U Europu je stigao tek 17 godina poslije, u čemu je Švicarska igrala predvodničku ulogu. Grad Basel postavio je prve parkometre u Europi 1952. godine.

Od tada parkometri neprestalno otkucavaju. Tko dođe prekasno, dobije kaznu u obliku cedulje. Osim onih koji parkiraju na Sunset Boulevardu u Los Angelesu. Ta-

mo su 2005. g. postavljeni „hightech“ parkometri koji vozača SMS porukom upozoravaju o isteku vremena. Vozač ne mora trčati do svoga auta, nego kreditnom karticom putem telefona produljuje vrijeme parkiranja.

Od prometnih grešnika u Švicarskoj, kantoni i gradovi dobro zarađuju. Prebrza vožnja, krivo parkiranje i drugi prometni prekršaji, unosan su posao. Svoje su postojanje prije svega opravdali čvrsto postavljeni radarski uređaji. Grad Basel je 2006. godine svoju blagajnu ojačao za 24 mil. franaka, a Zuerich čak za 58,7 mil franaka, polovica iznosa dolazi od krivog parkiranja.

PRVI AIRBAG – PRIJE 56 GODINA

Blaga nedjelja u proljeće 1952. Obitelj Hetrick se vozi na izlet i iz auta promatra jelene. Odjednom se auto zanesu na lijevo, John W. Hetrick trgne volanom na desno i naglo zakoči. Njegova žena jedva uspije uloviti kćerkicu koja je sa zadnjeg sjedala poletila naprijed. Taj događaj je toliko šokirao Hetricka da još iste godine izmišlja Airbag.

Automobilska industrija ne pokazuje interesa za njegov izum. Airbag je prespor, zato što funkcionira na zračni pritisak.

Tek kada su njemački inženjeri 1970. za napuhavanje vreće predložili raketno paljenje kao pogonsko sredstvo, ideja se ponovno pokreće. Trebalo je još samo dokazati da cijeli sistem nije opasan. Za test je uzeta kretka puna kanarinaca. Životinje su preživjele eksploziju i pritom nastale plinove.

Mercedes je prvi koji serijski ugrađuje airbag. Ali, kako neke prometne žrtve nisu stradale usprkos, nego zbog airbaga, stalno se radi na njegovom usavršavanju. ■

100 SLATKIH GODINA TOBLERONE

Večer u Parisu. Theodor Tobler, proizvođač čokolade iz Berna, posjećuje Cabaret Folie Bergere. Sviđaju mu se plesačice Cancana, posebno završna slika kada sjede jedna do druge raširenih nogu, izgledalo je to kao trokut. U Toblerovoj glavi bljesne ideja, napraviti ću trokutastu čokoladu.

Po povratku u Bern dao se na posao. U Francuskoj mu se nisu svidjele samo plesačice, nego i okus nugata. Mliječna čokolada sa krhotinama nugata, sve u trokutastom obliku – bila je to apsolutna novost. Trebalo je samo još naći prikladno ime. Kombinacija obiteljskog imena i Torrone (talijansko ime za nugat) – i nastao je Toblerone. Na omotu slika Matterhorna, koji ima sličan, trokutast oblik. Brda i čokolada – koji se proizvod može bolje prodavati. Toblerone izlazi na tržište 1908. i postaje 'hit'. Danas se prodaje u 120 zemalja svijeta. ■

IZ NUŽDE - PRIJE 66 GODINA RAGUSA

Fini čokoladni prutić dijete je drugog svjetskog rata. 1942. trgovački su putevi blokirani, kolonijalne robe, poput kakaoa, nema dovoljno. Mnogi proizvođači čokolade snalaze se kako znaju i umiju, pa u malo čokolade dodaju mlijevene smokve, datule, orahe ili bademe. Tvorničar Camille Bloch kroči drugim putem i stvara nešto sasvim novo. Iz Turske, koja je u ratu neutralna, uvozi velike količine lješnjaka. Melje ih i radi masu koja se zbog velikog dijela masnoće može dalje obrađivati poput čokolade. U smjesu dodaje nekoliko cijelih lješnjaka, kao podlogu i poklopac koristi tanki sloj čokolade. Gotov je čokoladni prutić – samo upola tako težak kao uobičajena ploča. U potrazi za imenom novoga proizvoda Camille Bloch se prisjeća putovanja u Dubrovnik. Njega je povijest zanimala, svidjelo mu se dalmatinsko ime grada Ragusa. Uz to, ime se lako izgovara na sva četiri službena jezika Švicarske. ■

PROMIJENJENA NAMJENA 100 GODINA CELOFANA

Švicarski inženjer Jacques Brandenberger u jednom pariškom restoranu svjedočje kako nespretni kelner prevrće bocu crvenoga vina, čime uništava bijeli stolnjak.

S tom slikom u glavi vraća se u svoj laboratorij i pokušava napraviti tekstil koji se ne bi mogao zaprljati. Između ostaloga, tkaninu presvlači viskozom. Viskoza je umjetno vlakno koje se dobiva iz drvene kaše (celuloze).

I uistinu, tako prepariran stolnjak odbija svaku prljavštinu, ali nažalost ima nedostatke: tvrd je i lomljiv. Uz to, sloj viskoze se u velikim komadima odvaja od materijala.

Branderberger odustaje od spašavanja francuskih stolnjaka. No, pomalo mu sjeva da folija koja se odvaja može koristiti u sasvim druge svrhe.

1908. konstruira mašinu za proizvodnju prozirne folije od viskoze, koju naziva celofan (Cellophan). „Cello“ od celuloze i „phan“ od francuskog „diaphane“ što znači transparentan, proziran. Novi proizvod postaje uspješan, a koristi se prije svega kao materijal za zamatanje živžnih namirnica. ■

116 GODINA NENADMAŠIV DŽEPNI NOŽ ŠVICARSKE VOJSKE

1884. u nekadašnjem mlinu Ibach SZ, Karl Elsener počima izrađivati noževe. Saznaje da švicarska vojska noževe uvozi iz Njemačke i to mu neda mira. Mudrovao je tako dugo dok pred sobom nije imao džepni nožić koji je mogao zadovoljiti vojsku. Od 1891. švicarski vojnici nose švicarski nož. Da bi bio drugačiji od plagijata, Elsener 1909. na nož stavlja švicarski križ i štiti. Nakon smrti njegove majke, poduzeću daje njezino ime – Victoria. Od kada je 1921. pronađeno nehrđajuće željezo, Elsener svoje noževe izrađuje smom od njega. Kako to željezo nije oksidiralo, dakle nije hrđalo, nazvao ga je kratko 'inox'. U kombinaciji sa imenom Victoria nastalo je novo ime proizvoda – Victorinox.

Od 1893. i poduzeće Wenger u Delemotu JU također proizvodi džepne nožice i smije isporučivati vojsci. 2005. Victorinox preuzima Wenger i od tada „Swiss Army Knife“ dolazi iz te kuće. ■

IZMIŠLJEN PRIJE 97 GODINA TOPLJENI SIR

Sir 'Emmentaler' je već 1900. bio svjetski poznat. No, kako u to doba nije bilo brodova hladnjača, sirevi su na daleko određite često stizali, kako stručnjaci kažu, prezreli.

To je itekako škodilo poslu. Trgovci iz Thuna, Walter Gerber i Fritz Stettler nisu se mirili s tom situacijom. Nakon višegodišnjeg eksperimentiranja našli su rješenje. Tvrdi se sir dao konzervirati tek nakon što je bio otopljen. Sazreli emmentaler stabilizirali su tako da su ga usitnjenog stavili u zagrijanu vodu sa limunovim sokom. Tekuću su masu ulijevaju u trokutaste kalupe. 1911. je dnevna proizvodnja iznosila 25. kg.

Gerberovi sirići zamotani u staniol i spremljeni u limene kutije na tržište stižu pod imenom *Fleurs des Alpes* (alpsko cvijeće). Poslije se paleta proizvoda povećava vrstama „šunka“, „mirodiije“ i „tilsiter“. Kao i njegov predač 'Emmentaler' i sir iz kutije brzo osvaja svijet. ■

IMPRESSUM**NAKLADNIK / HERAUSGEBER:**

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA U ŠVICARSKOJ
KROATISCHER KULTURVEREIN IN DER SCHWEIZ

Društvene obavijesti -

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U CH
GRAFIČKO OBLIKOVANJE: DUNJA GAUPP

ZA POTPISANE ČLANKE ODGOVARA AUTOR, ZA NEPOTPISANE
UREDNIŠTVO

Uredništvo / Redaktion:

Osvin Gaupp, glavni urednik / Chefredaktor
Tomislav Kukalj, urednik web stranice

Priloge i oglase slati na:

Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zürich
FAX: 0041 56 2218208, e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch
www.hkz-kkv.ch

Vodstvo udruge / Führungsorgane**Upravni odbor / Vorstand:**

Ivan Matarić, predsjednik
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Tomislav Kukalj, dopredsjednik
Marija Čulap Imhof, tajnica
Anto Lukač, blagajna

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:

Franjica Kos, Ana Župa

Kolektivni član / Kollektivmitglied:

Hrvatsko glazbeno društvo
"Tamburica", Vorarlberg

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:

ing. Stipe Rošić,
dr. Vlado Šimunović,
prof. dr. Marko Turina,
† prof. dr. Žarko Dolinar,
† fra Lucijan Kordić,
† dr. Jure Petričević,
† prof. dr. Vladimir Prelog,
† dr. Tihomil Rađa

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:
(poštarina nije uračunata u cijenu)

Naslov	CHF	Kom.
Tuđmanizam i mesičizam, Zdravko Tomac	40.-	
Moj obračun s KGB-om, Zdravko Tomac	35.-	
Vrijeme krivokletnika, Miroslav Tuđman	35.-	
Presvijetli i Rabin, Miroslav Međimorec	30.-	
Haaška formula, Višnja Starešina	25.-	
Predsjednik protiv predsjednika, Zdravko Tomac	25.-	
Ponoćne misli, Zdravko Tomac	25.-	
S one strane granice, Š. Š. Čorić	25.-	
Ambra, Ivan Aralica	50.-	
Piše Sunja Vukovaru, Miroslav Međimorec	35.-	
Frankfurtska veza, M. Međimorec	35.-	
Anglo američki establishment, Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
Povijest hrvatskih neprijatelja, Emil Čić	35.-	
Trećejanuarska Hrvatska, Joško Čelan	25.-	
Oteto zaboravu, Joško Čelan	30.-	
Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000. Joško Čelan	25.-	
CD "Zabranjena priča", Dario Plevnik	15.-	
DVD "Oprez, Mine!" - Zbor Angelus humanitarni koncert "Pazi, ne gazi"	20.-	

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti i na:

Fax: 056 2218208 ili E-Mail udruge

Važne adrese
Wichtige Adressen

Veleposlanstvo RH

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 031 3520275, Fax: 0313520373
Konzularni odjel:
Tel. 031 3525080, Fax: 0313528059

Konzulat RH

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 044 4228318, Fax: 044 4228354

Konzulat RH

Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310,
Fax: 091 9672110

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL

Kroatischer Weltkongres CH/FL
Franjica Kos, tajnica
Postfach 3664, CH-8021 Zürich
Tel./FAX 055 2407258
e-mail: f.kos@bluewin.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Kroatischer Weltkongres
Glasnogovornik: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 62192022, Fax: +41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Zürcherstrasse 48, 8953 Dietikon
telefon 044 212 65 44; fax 044 212 65 46
e-mail: hds-ch@bluewin.ch

MATZA
RESTAURANT
Matza
PIZZERIA

Familie
Pandurević Mladen & Tatjana

Alte Simplonstrasse 17
3900 Brig
SCHWEIZ

tel.: 027-923-1595
natel: 078-835-2054
e-mail: k.mladen@bluewin.ch

GALERIJA

Pejo Kljaić

Wurde 1954. in Vrbovac, Bosnien geboren. Während der Ausübung seiner Tätigkeit erlitt er einen schweren Arbeitsunfall.

Durch das Malen erfuhr er eine therapeutische und erfüllende Wirkung, welche bis Heute auf über 1000 Werke auf Leinen, Papier und Glas führte. Er lebt und arbeitet in Zürich, hatte mehrere selbständigen und Gemeinschaftsausstellungen in der Schweiz. Am liebsten malt er Blumen und als Gegensatz mal ganz abstrakte Bilder seiner Fantasie.

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH